

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad.

INHOUD: Indrukken en Herinneringen — Boekbespreking. — Van Week tot Week. — Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Nagekomen Berichten. — Van onze adverteerders. — Berichten der Afdelingen. — Mededeelingen. — Bestemd voor uitzending naar Ned. Indië. — In Nederland aangekomen verlofgangers. — Met pensioen. — Adresveranderingen. — Financieele Berichten. — Mutatiestaat van 11 tot 18 Maart 1931.

Indrukken en Herinneringen.

Het Hoofdbestuur acht het een voorrecht de welwillende medewerking aan het Koloniaal Weekblad verkregen te hebben van den aan de lezers van het litterair bijblad van de Zondageditie van het „Vaderland” welbekenden Pim Pernel.

Onder dat pseudoniem verschuilt zich, zooals men langzamerhand wel te weten gekomen is, de heer W. J. H.—M. (oud-redacteur van de „Deli-Crt.”) die destijds over ernstige Indische onderwerpen placht te schrijven. Van hem verschenen o.m. uitgaven over de onderwerping en ontwikkeling van Sumatra (een pleidooi voor de verovering der woelige nog niet onderworpen binnenlanden); over de systematische bestemming van gronden in de buitengewesten, emigratie daarheen, een brochure over de poenale sanctie getiteld: „Arbeidstoestanden in Deli”, enz. Thans echter geeft P. P. voornamelijk in het „Vaderland”, het „Zeeuwen” enz., schetsen van, als regel, luimigen aard. Wij zijn overtuigd dat onze lezers, als wij, deze medewerking als een aanwinst voor ons blad zullen beschouwen.

HET HOOFDBESTUUR

OPENING VAN DE KAMERS.

Ik had 'n paar prachttuitnodigingen, maar ik dacht aan het Fransche spreekwoord: „Schlau, schlauer, am schlauesten”. U kent het niet waar? Men heeft zoo'n schitterend gezicht bij ons als u maar zorgt er op tijd te zijn. Primo heb je dan kans dat er 'n Hermandaddienaar met blank zwaard zegt: „Terug, hier mag niemand meer door”. Wat je dan als ordelievend staatsburger doet afdeinzen, dan wel je moet een paar uur van te voren zorgen, dat je den agenten, die de straat en je zelf willen afzetten vóór bent. Gesteld dat alles schitterend lukt, dan kom je binnen, je krijgt je prachtplaats, maar juist als de kop van den stoet voorbij zal komen, hoor je achter je: „Neen, dank u, we kunnen heusch zoo héél goed zien” en twee allerliefste jonge meisjes, die je naar de andere wereld wenscht, terwijl ze u precies hetzelfde van harte gunnen, dringen, onder zacht gekir en „mille pardons” en dergelijke arglistigheden tot vlak achter je. Ze zeggen half-luid ter zijde, maar zóó dat je 't duidelijk hooren kunt: „Ik zie geen spat, jij Suus?” „Och, stil maar”, zegt Suus dan, „we zijn in Holland!” En opgehitst door 't meest vaderlandsche lied, het Oude Wilhelmus, dat buiten klinkt, denk je: Dát laat ik me niet zeggen; je treedt wat ter zijde, ze schuifelen wat dichtter op, dan nog wat dichtter, je ziet niets meer, rekt je uit, gluurt om 'n hoekje van 'n gordijn en staat ten slotte op het moment suprême in de 4e rij, je hebt niets gezien, zegge en schrijve, niets.

Of wel je zit juist vlak voor 't raam, denkt bij 't eerste kanonschot: zie zoo, nu nog een minuut of 5 en je ziet alles op je dooie gemak en dan komt er een staatsraad in buitengewonen dienst binnen, alles staat op. „Och oom, hoe aardig, en nee hoor, neemt u mijn plaats maar en al die ellende meer. En natuurlijk als gast, niet waar, sukkel je weer van je plaats weg en de ouwe heer, stroffelt er, stompend met z'n twee stokjes naar toe, bedankt je of niet of duizendmaal, wat op 't zelfde neerkomt en je bent „logé dans le singe”. Je ziet niets, geen sikkepit.

Ik heb m'n beide uitnodigingen kalm laten glijpen, heb mij, evenals aanzienlijker menschenkinderen dan meine Wenigheit dat heden ten dage wel meer moeten doen, onder het volk begeven.

In de Parkstraat was het al keurig bezet. Sardinegewijs hoopten zich de nieuwsgierigen goedlachsche foule op langs de trottoirs. Ik dacht bij mezelf: en dan praten ze nog van 'n klein volk! Voor 'n winkel van lingerie passeerden 'n paar Belgische werklu, vermoedelijk dagjesmensen uit Rotterdam, met 'n paar stevige oranjestrikken getooid. „Zeg sjef”, zei de een, met 'n knoestig gebaar van z'n zwarte bootwerkers knuisten naar het ragfijne linnengoed met de geborduurde kantjes en satijnen strikjes wijzend. „Zeg sjef, dat mot de gik noe juist allemaal ebbe”. „Nee, Sarl”, grinnikte z'n kameraad, 'n schonkig kolensjouwer „mij is 't niet à jour genoeg!” En ze maaiden weer, schaterend van de pret, door naar voren, naar 't Lange Voorhout, als 'n zwaar ploegijzer door de menschen heenklievend. Ik volgde ze, in het breede zog blijvend. Ze snapten het, lachten er om: „D'as avantagieus zulle!” zei ik. „Sei de gij ook van Aantwerp?” „Nee zulle,” gaf ik terug. „Toet zulle”, antwoordde meneer Sarl. „Nee zulle”, hield ik vol, gaf ze ieder 'n blazertje, van wege hun Oranjestrikje!

Ik raakte 'n paar meter ver, geen trottoir hoegenaamd. Toen ik weer contact had met het ondermaansche, wist ik weg te komen van 'n nijveraard, die met buitengewoon krachtig geluid „Kwatta, Kwatta” brulde, raakte midden in een familie Friezen, die 't „skrikkelige druk en 'n bitsje brotsig” vonden. „Suden we d'r nog trog kommo?” vroeg de juffrouw angstig, en het hoofd van 't gezin antwoordde wijsgeerig, met 'n langen haal uit z'n zwart sigarenpijpe, dat 'n looping the loop maakte om met 'n kwaad kijkend leeuwenkopje te eindigen: „Wi skil 't besiekje”. Ook ik probeerde het, werd door 'n zorgzame familie meegesleurd, we stroomden in 'n dikke golf om den Kloosterkerkhoeck en kregen daar weer vasten voet.

Zoowat tegenover het Pagehuis was 'n vrij frisch plekje. Er stonden wat buitenlui, 'n paar jongens met duivelokkers, 'n paar jongens met oranje kaarten op de mannenborst en 'n paar opgeschoten meiden.

„C'est là, oui c'est là”, dacht ik en kon, hoewel op de 5e of 6e rij, gemakkelijk zien. M'n organisatorisch oog had reeds vastgesteld, dat er geen „schatjes” van 'n jaar of twee tot een jaar of tien stonden, dewelke op het moment dat de stoet komt, opgetild konden worden. Dit was het punt en ik bleef 'n Klein persmannetje wou er door, 't Zou niet gaan.

„Menschen, laat me even passeeren?” „Denk je nou, datte we heilemaal betoeterd binnen, ga na Meppel vent!”

„Menschen, k moet er door.” „Krijg de paardepip!” stelde een der meiden voor. „Ga naar huis man, en zeg tegen je vrouw maar dat 't mis was.”

„Menschen dan toch! agent, agent!” „Stroopt 'm, dan kan-ie er door, geef z'n bril maar vast an.”

„Jan, geeft 'm maar over, maar niet alles te gelijk, eerst z'n kop! en niks laten vallen hoor, foorsichtigies an.”

'n Agent maakt 'n gaatje! Persmannetje wordt er door gesleept.

Het gat zuigt weer dicht. Ik kijk eens achter me, de twee Belgische sjouwers staan er ook, maken gebbetjes met de omstanders.

Dan zie je boven de hoofden uit borden passeeren. Wat zijn het? Sandwichmannetjes? Neen, een troep demonstrerende postmannen met borden, waarop: Honger, 12 gulden opslag en 300 gulden onmiddellijk! allen in 's rijks uniform.

„Voor d'e demonstratie-pakjes betalen wij God betere 't onze belasting”, zegt 'n klein ambtenaartje dat zich ergert.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”

Weimarstraat 63, Den Haag

Telefoon 332739

In de onmiddellijke nabijheid van de tramlijnen 3, 5 en 12

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste

eischen van hygiëne en comfort

Zwembaden · Kuipbaden · Stortbaden

Stoom- en heete Luchtbaden

Zeezout-, Dennen-, Koolzuur- e. a. Baden

— Waterbehandeling — 5483

Leden van „Oost en West”.

Het aangewezen adres voor 1e kwaliteit Melk en Melkproducten is de N.V. Melkinrichting

„DE NIEUWE LANDBOUW” 5443

DEN HAAG: SCHEVENINGEN:

N.W. Buitensingel 50 Wassenaarsche Str. 127

Telefoon 333855. Telefoon 550363.

SCHRIJFMACHINES.

Nieuwe en gebruikte Schrijfmachines, ook Reismachines vanaf f 25.— leveren wij met volledige garantie. — Alle reparaties, met origineele onderdeelen, vlug en billijk. — Verhuren van machines vanaf f 7.50 per maand. 5582

AMERICAN TYPEWRITER TRADE

RIJSWIJKSCHEPLEIN 34a, DEN HAAG — TELEF. 114231

P. G. C. HAJENIUS

OPGERICHT 1826 5467

AMSTERDAM
Rokin 92/96

'S-GRAVENHAGE
Noordeinde 64

SIGAREN SIGARETTEN, TABAK

Fa. J. H. van Andel

Huishoudelijke Artikelen,

- Electriche Apparaten - 5432

Electro Vapour Radiatoren, G. E. Koelkasten

Willemsparkweg 30, Tel. 25882, A'dam Z.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West”.

LOUIS KORIJN & Co.

Anno 1880 5516

Hoofdkantoor: AMSTERDAM, Heerengracht 418

Bijkantoor: 'S-GRAVENHAGE, Mauritskade 1

Telefoon 115960 (3 lijnen)

Haagsche Beurs, Telefoon 110616

EFFECTEN - COUPONS

N.V. SCHMID'S Effecten- en Productenhandel
PLEIN 9, DEN HAAG
 Telefoon 112384, b. g. g. 772888. 5639
Directe lijn Amsterdamsche Beurs.
 Uitvoering van alle orders in EFFECTEN en PRODUCTEN (Suiker, Katoen, Rubber enz.). — Speciale voorlichtingsdienst **Amerikaansche** en **Indische** fondsen. NEW-YORK — LONDEN — CHICAGO — PARIJS
 Amsterdamsche Beursverbinding „MAHLER'S" Bank, — Heerengracht, Amsterdam. — Anno 1907 —

N.V. v. Vuuren's Handel-Mij
BRANDSTOFFENHANDEL
 Denneweg 67a Telefoon
 Den Haag 114427
 5494
 Wenscht ge te ontvangen le KWALITEIT Brandstoffen, tegen BILLIJKEN prijs en GEGARANDEERDE maat? Bel dan op 114427

Bezoekt de „GAWASA"
 Internationale Tentoonstelling
GAS - WATER - SANITAIR
 te houden in den Dierentuin, Den Haag, van 17 tot en met 26 April 1931.
 Secretariaat: SPUI 109. 5028

 G. J. R. v. d. GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEPH. no. 112512, DEN HAAG
 DROGERIJEN — — CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉ'S
 5031

C. VAN KAMPEN
 Behangerij — Stoffeerderij
 Verhuizingen 5037
 Badhuisweg = APELDOORN

GEBR. BERVOETS
 UITRUSTINGEN 5315
 voor Heeren en Kinderen

WILD en GEVOGELTE en EIEREN.
 Speciaal adres voor Indische families.
 Alles wordt franco geleverd door geheel Nederland.
J. VERSCHUUR
 3e Kade 57 Gouda
 — OPGERICHT 1896 — 5186

HET NEDERLANDSCH BRIEFONDERWIJS
GRONINGEN
 Ons nieuw prospectus bevat 217 cursussen op bijna elk gebied, vooral Moderne Talen, Steno, Boekhouden, Staatswetenschappen, Wiskunde, Staatsexamen A en B, Rechtswetenschappen enz. Opleiding Mercuriusdiploma, Akte L. O. en M. O. Speciale afdeling Technische Vakken, Reclame-techniek voor Etaleur enz. 5030

Tweemaal per jaar (in Februari en in Augustus) zenden wij, uitsluitend aan particuliere bloemenliefhebbers, gratis onze fraaie, in koper-diepdruk uitgevoerde prijscourant, rijk geïllustreerd met natuurgetrouwe foto's. Deze prachtige en duidelijke handleiding voor het aanleggen en onderhouden van 'n bloementuin ligt ook klaar voor U! Vraagt spoedig Uw exemplaar aan bij:
N.V. L. Stassen Junior
Hillegom - Tel. 2257
 Bloembollen - Planten - Zaden
 ALLE ARTIKELEN WORDEN GELEVERD ONDER GARANTIE
PRIJSCOURANT GRATIS
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West"

LEIDEN
Fijnstrijkinrichting „De Ozon"
 Hoogewoerd 70, LEIDEN — Telef. 2675
 Wascht en strijkt, Stoomt en verft alles 5631

PATHÉFOON RADIO
MUZIEKHANDEL FIRMA J. VAN ZIJP & Zn.
 Haarlemmerstraat 299 - Telefoon 711
 Filiaal: Steenstraat 22 - Telefoon 2381 - Leiden 5508

NAAR INDIË
 Hundersmarck & Co. Snelvrucht Auto-Dienst brengt U billijk naar Oceaanstoomer, Rotterdam, Amsterdam en andere plaatsen. Geregelde 3 x daagsche dienst
 HAARLEM 5034 LEIDEN
 Kl. Heiligland 91, Tel. 14706 Nieuwstraat 25-27, Tel. 2566

GROENTEN- EN FRUITHANDEL
J. G. VAN EVERT
 HAARLEMSTR. 265 - TELEF. 1909 - LEIDEN
 AANBEVOLEN ADRES VOOR LEDEN VAN OOST EN WEST 5507

AMERSFOORT
Fa. OOSTERVEEN
 Langestraat 42 — Telefoon 77
 Het meest gesorteerde Magazijn van: 5541
 KRUIDENIERSWAREN, COMESTIBLES, DELICATESSEN, FIJNE VLEESCHWAREN, INDISCHE ARTIKELEN.

NIJMEGEN
NIJMEEGSCHE 5388
CENTRAAL APOTHEEK, BROERSTRAAT 8.
 Geneesmiddelen. Toiletartikelen. Electriche Brillenslijperij. Elast. Kousen en Buikbanden.

FIRMA C. BORNEMAN
 Houtstraat 16. Tel. 1501. NIJMEGEN.
 Zadelmaker. Autobekleeder. Luxe Lederwaren.
 — Speciaal adres voor hutkoffers — 5387

ARNHEM
 Maatschoenmakerij — Specialiteit in Rij-Kaplaarzen
G. FLIPSE & ZONEN - ARNHEM
 KONINGSTRAAT 10 TELEFOON 1483
 Magazijn van prima Schoenwerk. 5203
 Tevens Reparatie-Inrichting.

LUXE KOPER- EN TINWERKEN
 Firma J. GRUTTERINK, Rijnstraat 7
ARNHEM.
 Electriche Lampen en Luxe Huishoudelijke Artikelen. (5389) Telefoon 23529.

BREDA.
H. HUPKES — DROGIST
 Assistent-Apotheker
 Ginnekenweg 18, BREDA - Tel. 1579
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West". 5045

A. DE KONING & ZON - GINNEKEN
 — DESKUNDIGE TUIN-ARCHITECTUUR —
 AANLEG EN ONDERHOUD VAN TUINEN
 Rotstuinen — Borders — Flagstons Tuinpaden
 Artistiek Bloemwerk — Speciale Cacteeën Cultuur
MOLENSTRAAT 9 5265 Telefoon 1499 (Breda)

FIRMA H. PUNT
Haven 19. Telef. 344. BREDA.
Brandstoffenhandel. 5273
 Tel. 1923 **TE BREDA** Tel. 1923
 is het van ouds bekende adres voor solide **Rolluiken, Jalouziën en Zonneschermen**
Firma G. v. d. VELDEN
 Alle voorkomende reparatiën.
 Kantoor en Fabriek Haven 11-11a. 5548

 Firma H. van Besouw
 MARKT 27. - Tel. 504. - BREDA.
 Oud solied adres voor 5545
Tropen Uitzetten.
 Vraagt prijscouranten of bezoek.

BERGEN OP ZOOM
Voorhanden: heerlijke ROLPENS
FIRMA J. HILWIG 5481
 Telef. 99. Lieve Vrouwenstr. 21. BERGEN OP ZOOM.
 Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".

„Wandelende boterhammen", wil 'n jongen roepen, maar een van de drie opgeschoten knapen met duivelokkers, geeft 'm een draai om z'n ooren.
 Dan word ik zachtjes aan m'n mouw getrokken. Ik kijk om. Eerst zie 'k niets, doch dan ontdek ik achter me twee heele kleine, donkergekleede vrouwtjes, twee oude baboes.
 „Toean, 'oe laat toewan?"
 „Bij éenen Boe!" zeg ik.
 „Poetri mau kloear sekarang?"
 „Ja, de Koningin zal nu wel gauw naar buiten komen."
 En dan klinkt ook weldra, dof rommelend, 'n ver kanonschot. H. M. heeft de Ridderzaal verlaten. De oudste baboe vraagt, prat op haar Hollandsch, waar ik dadelijk op in ga.
 „Sal de prens sit naast de Koningin ja? Of sal hij sit op de paard? Mijn vriendin seg hij sit op de paard."
 „Neen", zeg ik, „in de gouden koets."
 „Wah! Baboe het nog nooi gesien, baboe woon in Gelmond bij permilie, belom baboe in die Haag. Nou baboe in die Haag, baboe vraag perlof, moet sien die Koningin ja?"
 En dan babbelt zij weer in het Javaansch met haar „vriendin".
 Nu komt er beweging. In de verte bruist 'n dof gedruisch aan, droent nader in breede geluidsgolven, het is de stemmenbaert van duizenden, die allen roepen en schreeuwen. „Daar komen ze". En luider klinkt boven de stemmenzee kopermuziek. Dan paardengetrappel. Eindelijk zie je politie en eenige hofbedienden te paard.
 „Nie so dringe, vullés", meent een der jonge dames naast me.
 „k Dring nie, dring sellef nie, schorem," antwoord 'n jonge knul.
 Deze heeren en dames schijnen elkanders maatschappelijke woorden nauwkeurig te kennen, want er is geen kwestie van kwalijk nemen.
 „Is dat 'm nou," begint ze weer, „is dat de prins?"
 „Och meid, de prins op je oogen, da's nog heelemaal niks."
 Toen de opperceremoniemeester in z'n koets voorbij wiegelde, riep ze: Hoera-hoera-ah!
 „Hou toch je snavel dicht meid, da's 66k nog niks, niemendal nie, da's maar 'n generaal," bauwde de jongen gemelijk.
 Als dan echter plotseling het geelschitterend koper het oude Wilhelmus klaterend inzet en als 'n sprookje de in zonneklaarte zacht stralende, stil voorbijdeinende droomkoets naderschuift, de nog zoo jeugdige en frissche verschijning van onze vorstin met de „sourire d'une reine", zooals de Parijzenaars het noemden, langzaam en gracieus buigend voortglijdt, dan is het een sterk en warm geluid, dat het volk hooren laat, als 'n groote gevoelsuiting van overweldigende kracht en volksaamhoorigheid.
 De mannen met de zangerskaarten ontblooten het hoofd, ook de sociale jongens met de duivelokkers kijken elkaar bedremmeld aan, trekken even hun pet van 't hoofd en ik schuif zachtjes de twee oude Javaansche vrouwtjes vóór me en ze rekken zich op de kleine voetjes en kijken met de zachte trouwe-honde-oogjes, tot er een vloers voor komt.
 En dan, als alles op eens voorbij is en de menscheningte weer in wilde drommen naar hoeken en kanten stuift, dan trekt er weer iets aan m'n mouw. En 'n kleine buiging makend, lispelt de oudste van de twee: „Trima kassi banjak, toewan besar, trima kassi banjak".
 PIM PERNEL.

De Koloniale Internationale Tentoonstelling te Parijs.

Het in aanbouw zijnde paviljoen van Indo-China, een getrouwe reproductie van den beroemden tempel van Angkor-Vat. — Architect Blanche.

Het Laos-paviljoen in de afdeling Indo-China. — Architect Blanche.

Boekbespreking.

TRINAKRIA. Eiland van Zon en Vuur, door Marie van Maanen. (1929; Nijgh & Ditmar's U. Mij. Rotterdam).

„Trinakria”, zoo heette eens Sicilië, het eiland waarop de geweldige vulkaanreus „Etna” troont in al zijn majesteit, trots en lieflijk beurte- lings, nu zegenend met overvloed van gaven de menschenkinderen die spelend werken rond zijn troon, in koesterend zonnelicht uit azuren hemel, dan toornend, bulderend, razend, zonverduisterend en in blinden, woesten drift verdelgend in enkele oog- blikken wat met milde hand geschonken werd, jaren achtereen. Sicilië, geheimzinnig land, vol schoonheid van het heden en verleden, grijpbaar en mysterieus tegelijk, zooals de ziel van het Volk, waarover de Maffia onbeperkt heerschen kon met bloedwraak als haar hoogste wet en hartstocht als haar kern.

Zoo, ongeveer, is het steriotype beeld, dat de buitenlander vast is ingeprent als dat van Sicilië;... totdat hij het boek van Marie van Maanen las.

„Eens was Godsvader heel tevreden en wandelend met de heiligen door den hemel, sprak Hij den wensch uit, nog dien dag den stervelingen op aarde, een kostbaar geschenk te geven. Hij rukt den schoonsten diamant uit zijn prachtige kroon en werpt dezen in de richting van het Oosten de zee in.”

„De menschen zeggen, dat die mooie edelsteen „Sicilië” heet.”

Marie van Maanen haalt dezen volkszang, die

overall op Sicilië gezongen wordt, aan, om daarmee te typeeren het dichterlijk temperament van het Siciliaansch volk, hun koesterende, innige liefde voor hun wonderschoon land, hier lieflijk en vredig, daar geweldig en ontstuimig; als zijn kinderen.

En leest men haar, met talloze afbeeldingen verrijkte beschrijving, dan straalt het uit elke blad- zijde tegen, hoe ook zij door een gelijk gevoel van bewonderende liefde geïnspireerd werd; reeds bij haar eerste korte kennismaking met dit land in 1897 en hoe met een inniger kennen leeren van volk en van natuur, en van de rijke schatten door op- volgende heerschers nagelaten, gepaard gaat een verdieping een verinniging van die liefde en be- wondering.

Achtereenvolgens Grieksche Kolonie, Romeinsch Wingewest, Byzantijsche provincie, werd Sicilië voor het eerst onder Arabische overheersching een onaf- hankelijke staat met Palermo als hoofdstad, om daarna, tegen het einde der 11de eeuw, door de Normandiërs te worden veroverd, later onder Fran- sche heerschappij komt en eindelijk onder Garibaldi, één wordt met het nieuwe Italië.

Na ons Palermo — Palermo la félice — te hebben doen zien, dat haar gróóste bekoorlijkheid en stree- lende schoonheid aan de Arabieren dankt, voert zij ons door geheel Sicilië en haar geschiedenis, laat ons haar kunstschaten bewonderen, die getuigen van de bloeitijden der opeenvolgende heerschers en geeft zij ons tevens een blik in de wonderlijk gecompliceerde psyche van het volk, dat tegelijk zangerig-dichterlijk is in het diepste van zijn ziel, haat-koesterend en opbruischend, tot in onbeheersche drift, trots en zelfverloochend in ridderlijkheid, die de jeugd reeds eigen is.

Van al dit en veel meer nog, te veel om in

een kort bestek als dit rechtdoende saam te vatten, vertelt in steeds boeienden trant ons de schrijfster, van Sicilië het gebenedijde eiland, dat zij als vrouw alléén, eerst als jong meisje nog, doorkruiste. En met een hunkerend verlangen, om al dat mooie, lieflijke en grootsche eens zelf te mogen zien, legt men, na lezing noode, het boek neer; om telkens nog even iets bijzonders er in na te slaan.

S.

Waar zult gij Uw verlof doorbrengen?

Natuurlijk op de Veluwe!
Beschikbaar compleet gemeubileerde vrije
LANDHUISJES, 5059
met alle comfort en gemak — Inlichtingen
Landgoed „REFUGIUM”, Elspeet. Tel. 3.

HOTEL DES DEUX VILLES
BUITENHOF — 's-GRAVENHAGE

Telefoon 115950, Telegram adres TWEESTEDEN

Kamers met stroomend
water en privé-bad

RESTAURANT DES DEUX VILLES

Groote Zalen en Salons voor
Collations - Diners - Recepties
— Diner Concert — 5104

**ENGELSCH
EN DUITSCHE
— HANDELS-
CORRESPONDENTIE
BOEKHOUDEN
GIPRONK
COLUMBUSSTR
153
DEN HAAG
VOLLEDIGE
OPLEIDING VOOR ALLE
PRACTIJK EXAMENS**

5544

N.V. Drogisterij „DE SALAMANDER”

„De Haagsche Drogist”

Winkels door geheel Den Haag,

Rijswijk en Voorburg. 5610

Telefonische bestellingen onder no. 110454.

J. A. MONOD DE FROIDEVILLE

BELASTINGADVISEUR

WIJNSTRAAT 91, ROTTERDAM

TELEFOON 54780

VOORLICHTING EN BIJSTAND IN ALLE
FISCALE AANGELEGENHEDEN

5615

Het lokaal voor Wek. Publ. Veilingen
LEIDSCHEGRACHT 76, AMSTERDAM

is een vertrouwde, reeds 30 jaren be-
staande Inrichting, voor den verkoop van

Nette Inboedel en Kleeding

TELEFOON 49900 5466

W. J. GERDING & Co.

Makelaars

Zoonoodig verkoop en afrekening binnen één week

Onze modelkamers zijn een voortdurende, doch steeds wisselende tentoonstelling, voor ieder toegankelijk.

MEUBELFABRIEK MESKER

PARKSTRAAT 10 DEN HAAG

5604

TE HUUR BLOEMENDAAL bij Haarlem
wegens sterfgeval vrijstaande villa, bev. 7 k., keuk., compl. badk., vaste wascht, enz. flinken tuin, enz. totale oppervl. ca. 1100 M². Huurprijs f 2700.— p. j. Meubels evtl. te koop. Aanvragen worden gaarne ingewacht onder nr. 5040 bur. v. d. blad, Wagenstraat 37, den Haag.

SIGAREN MAGAZIJN „COSMOPOLITE“

RIJSWIJKSCHEWEG 588 — TELEF. 119086 — DEN HAAG
Het best gesorteerde magazijn van uitsluitend „kwaliteit“ sigaren en andere Rookartikelen 5255
Zendingen naar Indië in blikverpakking

TE KOOP VOORBURG

5 min. v. d. Haag, Moderne villa, centr., verw. v. wascht en voll. inger. badk. Keuken met bijk. Gelegen mooiste ged. a. d. Vliet. 1200 M². goede gr., front a. d. hoofdverkeersweg. Villa is binnenw. geh. geschilderd en te betrekken z. onk. Keurig in orde van alle gem. voo. z. Koopr. 35 mille vrij o. n. Br. no. 5041 bur. v. d. bl. Wagenstraat 37, den Haag

Van Week tot Week.

Van Maandag 9 tot Zondag 15 Maart.

Tijdens het noodweer gepaard gaande met wolkbreuk, dat den 8sten j.l. 'smiddags boven Bandoeng losbrak en waarbij de bliksem eenige malen in Europeesche steenen huizen sloeg, zijn van Hotel Lux Vincet, een muur en een zestal garages vernield. Tal van boomen, telefoon- en telegraafpalen zijn omver geworpen. In de kazerne is een groote vrouwenloods ingestort; twee vrouwen werden licht en één zwaar gewond.

Gemeld wordt dat in de dessa Indragiri in Tjiamis, Zondag, vermoedelijk tengevolge van zware regens, een heuvel over een oppervlakte van 13 bouws is afgeschoven. Zes menschen werden bedolven.

Volgens bericht uit Pladjoe van den 8sten dezer vond door inslaan van den bliksem op het boorterrein Badjoebang van de N.I.A.M. een ontploffing in den boorput no. 8 plaats. De assistent-boormeester Wimmers werd gedood, vier Europeanen werden niet levensgevaarlijk gewond. De brand is nog niet geblusht.

De huwelijksplechtigheden van de dochter van den Sultan van Deli met een Perakschen Tengkoek zijn geëindigd met een feest ten paleize van den Sultan, dat ook werd bijgewoond door talrijke vooraanstaande Europeanen.

Naar verluidt zal de Ned.-Ind. Spoorweg Mij. overgaan tot verlaging van de tarieven voor het suikervervoer. Deze verlaging geldt voor den oogst 1931. De N.I.S. voegt hieraan toe, dat ook voor haar de omstandigheden verre van gunstig zijn zoodat de verlaging zeer belangrijke consequenties met zich brengt. Niettemin heeft de maatschappij echter gemeend de suikerindustrie in dezen benarden tijd te moeten tegemoet komen.

Men verneemt, dat Dinsdagnacht van het meer van Tsjisaroea, te Sindanglaja, een dam is doorgebroken. Het meer is geheel leeggelopen. De weg is over een lengte van 60 tot 70 M. weggeslagen, evenals twee bruggen over de Tji-Walen. De Poentjakpas is aan de Oostzijde afgesloten voor het verkeer. Het herstel van de wegen zal maanden duren.

De vulkaan Awoe, gelegen op de Sangi-eilanden, toont verhoogde werking. Het water van het krater-

meer is 20 M. gerezen en zijn temperatuur gestegen. Vier dorpen werden ontruimd.

Dr. G. W. J. Drewes, hoofdambtenaar bij de Volkslectuur, zal als afgevaardigde van het Ned.-Ind. gouvernement deelnemen aan het 18e Internationale Orientalistencongres te Leiden in September.

Aan den oud-bestuurder op Bali Soekawati is een studie-opdracht van 8 maanden naar Europa verleend.

Het Centraal Merapi-comité heeft in totaal bijeengebracht f 389.905,76, buiten de bijdragen uit Nederland. De inzamelingen zijn gestaakt. Het te verwachten overschot wordt gestort in het Smeroe-fonds.

De heer Hadiwidjojo heeft zijn ontslagaanvraag als lid van het comité voor de koloniale tentoonstelling te Parijs ingediend, wegens oneenigheid van hem en den Kraton met het comité.

Naar gemeld wordt heeft de N.V. Mij. voor vliegtuigbouw Aviolanda te Papendrecht, welke sinds 1927 de Dornier-Wal-vliegboten vervaardigt voor onze marine, onlangs eveneens de fabricatie-rechten verkregen van de Amerikaanse Curtiss-vliegtuigen. De luchtvaart afdeling van het Ned.-Ind. leger gaf inmiddels Aviolanda een opdracht voor den bouw van zes Curtiss Hawk jachtvliegtuigen, uitgerust met een 600 P.K. Curtiss Conquaror-motor.

De Hawk of Havik is het standaard jachtvliegtuig van de Amerikaanse leger- en marinevliegdiens, welke van alle luchtmachten der wereld de zwaarste eischen stellen, wat betreft vliegprestaties en sterkte in constructie.

Deze toestellen zijn zoo snel en worden zoo sterk gebouwd, dat het gelijk een havik op zijn prooi kan neerduiken. Het laatste model Hawk, type P-6, dat door Aviolanda zal worden vervaardigd, is het resultaat van zesjarige praktische ondervinding en ontwikkeling op het gebied van jachtvliegtuigenbouw. Officieele proefnemingen, door den Amerikaanschen vliegdienst genomen, hebben dan ook aangetoond, dat dit toestel gebezigd kan worden als een zgn. diving bomber. Met een bom, opgehangen onder den romp, kan dit toestel van zeer groote hoogte, b.v. 5000 M. loodrecht op het doel afduiken. Op een zeker oogenblik laat de vlieger de bom schieten en trekt vervolgens het toestel vlak. De bom ploft dan door in de richting van het doel, terwijl de vlieger van de snelheid van het toestel kan profiteren om zich uit de voeten te maken.

Het Ned.-Ind. leger bestelde reeds het vorige jaar een achttal van deze jagers in Amerika. Dank zij de overeenkomst tusschen het Curtiss-concern en Aviolanda is het nu mogelijk, dat deze toestellen voortaan vervaardigd worden door de nationale industrie met behulp van Nederlandsche werkkrachten.

Inzake de voorgestelde Suiker-uitvoer-ordonnantie is aangedrongen op verlating van den voorgestelden datum — 1 April — van inwerkingstelling, teneinde de meriten van een zoo ingewikkeld vraagstuk en zijn vele, diep ingrijpende mogelijke gevolgen voor het maatschappelijk leven van Ned.-Indië, behoorlijk te kunnen overwegen. De M. v. A. der regeering vermeldt o.m., dat uitstel, als gevraagd, het plan in gevaar zou kunnen brengen; dat de factor Rusland, weliswaar onbekend, doch in géén geval te ondervangen is en daartegen een eenheidsfront beter dan een verdeeld front geacht moet worden; dat een verhoogd invoerrecht op suiker voor Britsch-Indië niet onwaarschijnlijk is en de deelname der Indische regeering ter realisatie van het plan-Chadbourne aldaar ook overigens niet met vriendelijke oogen betracht zal worden; dat ook zonder deelname van Java, Cuba en Europa restrictie zullen moeten toepassen en het daarom beter is, dat Java niet afzijdig blijft; dat de licenties h.i. over de maatschappijen moeten worden uitgegeven, met mogelijkheid van uitwisseling en overdracht; dat de regeering de vraag of het niet op haar weg zou liggen om ingeval de suikerindustrie in zoodanige positie is geraakt, dat de banken meer en meer huiverig worden haar te financieren, zelf crediet te verschaffen nog niet onder de oogen gezien. Zij koestert gegronde hoop, dat door het volgen van het plan die vraag niet aan de orde zal komen.

Tenslotte meent ook de regeering, dat een internationale conventie van de betrokken regeeringen het suikervraagstuk zou kunnen oplossen. Echter is haars inziens daarop thans weinig kans. Wel is te verwachten, dat bij slagen van de overeenkomst-Chadbourne de kans dat de verschillende regeeringen williger zullen worden om bijeen te komen in een conventie, vergroot wordt.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huislijf

Het leven van Vivekananda en het Wereld-Evangelie.

Bovengenoemde titels dragen de beide laatste deelen van het onlangs verschenen en reeds in het Nederlandsch vertaalde, driedeelige werk van Romain Rolland: „Essai sur la Mystique et l'Action de l'Inde vivante“, waarvan het, vóór-verleden week hier besproken, „Leven van Ramakrishna“, den Hindoe heilige der 19de eeuw, het eerste deel vormt.

Wij vestigen nu ook op dit vervolg de aandacht, omdat wij de lezing van het geheel van ganscher harte aLen aanbevelen, die niet alleen belang stellen in den levenssfeer der Indiërs — zoowel van het vaste land van Azië, als van den Indischen Archipel, die toch meestendeels niet zooveel van elkander verschillen — maar ook verlangend zijn hun eigen levensopvatting, langs den geestelijken weg, te verruimen en te veredelen. Het verwonderde ons dan ook niet, te vernemen, dat de heer Henri Borel, na zijn opstel over deze boeken in „Het Vaderland“, vele brieven heeft ontvangen, waarin dankbaarheid werd uitgesproken voor den door hem gegeven raad; ze in stille uren te lezen.

Romain Rolland vergelijkt, in zijn dichterlijke taal, Ramakrishna, dien hij „le Maître Séraphique“ noemt, met Beethoven, die ons, op Westersche wijze ook heeft ingewijd in de door hem zelf veroverde Kosmische Vreugde. Volgens den schrijver heeft echter die Oosterling dit beter bereikt:

„La joie n'apparaît à Beethoven que comme un regard bleu, au travers du chaos des nuées qui s'entre-choquent. Et le Paramahansa — le sygne de l'Inde — avait, au delà du rideau des jours tumultueux, posé son grand vol blanc sur le lac de saphir de l'éternité.“

Maar geen zijner trouwe leerlingen heeft Ramakrishna op diens levensweg kunnen volgen. De machtigste onder hen, wiens geestelijke vleugels de wijdste draagkracht hadden — Vivekananda — kon 't slechts bij tusschenpoelen bereiken en doet daarom meer aan Beethoven denken, ook omdat hij, evenals deze, de levenskracht als den grondslag aller deugden beschouwt, zóó zelfs, dat hij, in zijn levendigen afkeer van de traditioneele Oostersche lijdelijkheid tot de Indische jeugd moet hebben uitgeroepen:

„Weest bovenal sterk en levenskrachtig! Ik kan eerbied hebben zelfs voor den booswicht, die sterk en levenskrachtig is, want juist die kracht kan hem eenmaal niet alleen van zijn boosheid afbrengen, maar tevens van iedere zelfzuchtige daad en hem tot de waarheid brengen.“

Vivekananda — een naam eerst later door hem aangenomen, want hij heette eigenlijk Narandranath Dutt, bij verkorting Naran, was een man van de Daad. Ook in uiterlijk en lichaamsbouw was hij het tegenovergestelde van Ramakrishna, die wellicht juist daarom hem verkozen en aangewezen heeft als zijn opvolger. Zoo klein en tenger — maar toch veerkrachtig — als deze was, zoo fors en groot, een athleet met vierkante schouders en breede borst, zwaar en gespierd, was Vivekananda, van Tartarsche afkomst, waarop hij trotsch was; een geboren koning, heerscher, aan wiens magischen blik niets ontging.

Toen hij, in 1893, als jongeling van 29 jaar, op het Godsdienstecongres (Parlement des Religions door den bekenden kardinaal Gibbons gepreseed) te Chicago verscheen, trok hij door zijn schoonheid en waardige houding, door den somberen glans zijner donkere, doordringende oogen, zijn indrukwekkenden gang en de warmte van zijn diep stemgeluid, ieders aandacht en wist hij de Amerikaanse Angelsaksers, niettegenstaande hun afkeer van het gekleurde ras, geheel aan zich te binden. De door hem gestichte „Ramakrishna Missie“ telde later verscheidene Amerikanen, ook vrouwen, onder hare meest toegewijde leden.

Overal waar hij was, werd hij als de eerste, de hoogste beschouwd. Zelfs zijn groote leermeester, beschouwde zich tegenover hem als een kind, naast

VEREENIGDE OCTROOIBUREAUX

BEËDIGDE OCTROOIBEZORGERS
H. J. KOOY - Ir. H. J. J. WEURMAN

BEZUIDENHOUT 69 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 772080 772081 772082

AANVRAGEN VAN OCTROOIEN VOOR UITVINDINGEN EN DEPONEEREN VAN HANDELS- EN FABRIEKSMERKEN IN ALLE LANDEN. 5415

5492

een opperhoofd. Hoezeer hij ook afkeerig was van alle eer betoon, hoe nederig en eenvoudig hij zich ook voordeed, reeds op het eerste gezicht, herkende men in hem den voorganger, den van God gezalfde, den krachtige, die de menschen weet te beheerschen.

Doch dit al te forsche lichaam, deze overvloed van hersenen leken het slagveld voor alle mogelijke gevechten eener stormachtige ziel. Het heden en het verleden, het Oosten en het Westen, de droom en de daad raakten er met elkander slaags. Hij wist en kon te veel om tot volkomen harmonie te kunnen komen door, voor een deel, afstand te doen van zijn wezen en weten. Heel zelden heeft hij dan ook die kalmte van geest, die mildheid van gedachten gekend, welke in den zachten glimlach van Ramakrishna te onderkennen viel. Voor hem leek 't leven als een veldslag, vol heldenmoed gestreden. Slechts een korte tijd was hem daartoe beschoren; zestien jaren na den dood van Ramakrishna, verslond hem de brandstapel; — op veertigjarige leeftijd, stierf hij aan diabetes. Maar de vlam, die zijn lichaam verteerde, brandt nog voort, en zooals bij aloude phenix: uit zijn asch herrees Indië's zelfbewustzijn — de magische vogel — het geloof in haar eigen zelfstandigheid, in de Blijde Boodschap die van af de Vedas door de Indische miljoenen natie wordt gedroomd en waarvan zij de rest der menschheid rekenschap zal geven.

Het is een intens genot tevens een hooge leering, deze beide levens van Ramakrishna en Vivikananda met de onschatbare lessen, welke zij inhouden, in de dichterlijke taal van Raimon Rolland te lezen!

In het laatste deel: *L'Evangile Universel* maakt de schrijver ons duidelijk hoeveel de gedachten van een hedendaagschen Oosterschen leeraar en zijn volk met de onze gemeen hebben, hoezeer wij allen onze noden, plagen, twijfelingen en hoogere neigingen deelen, waarom wij dan ook ten slotte in beginsel tot hetzelfde geloof zullen komen, één religie, die alle menschen te samen zal binden, in onderlinge liefde. Zooals uit de heilige Hindoesche boeken wordt aangehaald:

„Wie tot Mij komt, in welken vorm ook, tot hem zal ik komen.”

„Alle menschen worstelen langs wegen, die ten slotte voeren tot Mj.”

De synthese van alle godsdiensten luidt in een universeel Credo:

„Moge Hij U bezielen, die het Brahman is der Hindoes, de Ahcera Mazda in de leer van Zoroaster, de Boedha der Boeddhisten, de Jehova der Joden, de Hemelsche Vader der Christenen! De Christen moet geen Hindoe of Boeddhist worden. Evenmin de Hindoe of de Boeddhist een Christen. Maar ieder moet zich den geest der anderen eigen maken zonder zijn individualiteit op te geven en vasthouden aan zijn eigen geloof. Het Parlement der Godsdiensten heeft bewezen, dat heiligheid, reinheid, liefde niet het uitsluitend eigenom zijn van eenige kerk ter wereld, en dat ieder geloof mannen en vrouwen heeft voortgebracht, die verheven voorbeelden zijn voor de menschheid. Op de banier van alle godsdiensten zal weldra geschreven worden, ondanks alle verzet: Helpt elkaar, strijdt niet. Wederzijdsch begrip en geen afbraak. Harmonie en vrede, geen onvruchtbaar krakeel.”

Godsdienst moet in praktijk worden gebracht om waarlijk Godsdienst te zijn. Het beste van iederen godsdienst is: om God te zien en te dienen in ieder levend wezen!

Romain Rolland wil de Westerlingen, die met hem meevoelen — en dat zijn er, naar hij meent, niet weinigen — doen deelen in de sterke aantekening, welke hij gevoelt tot dien ouderen broeder, van het Oosten, die vooring bij de vredesverteekening tusschen de twee machten, waarvan het slagveld zijn: de rede en het geloof. Men moet dit alles lezen in zijne prachtige be-

woordingen om den hoogen zin er van naar waarde te kunnen genieten en verwerken.

Eenigszins in verband met het vorenstaande, willen wij hier nog even wijzen op de sinds kort in Nederlandsch-Indië ontstane

Inlandsche Vrouwenbeweging

waarvoor de heer J. Th. Petrus Blumberger 10 dezer een interessante voordracht hield voor de leerlingen der „Koloniaal School voor Meisjes en Vrouwen” te 's-Gravenhage.

Het bestuur dier inrichting acht 't van 't grootste belang, dat de jonge Nederlandsche vrouwen, die weldra haar werkkring in Indië zullen vinden, belang leeren stellen in hetgeen omgaat in de harten en hoofden der inheemsche vrouwen daar en op welke wijze deze dit uiten.

De Inlandsche Vrouwenbeweging maakt deel uit der moderne wereldstrooming, is een onderdeel van het algemeen menschelijk vrijheidsstreven, gaat hoofdzakelijk om bestrijding der teere vraagstukken: polygamie, dwang en kinderhuwelijk, echter geheel los van politieke en godsdienstige propaganda.

Terecht wees spreker er op en werd dit ook door de presidente in haar dankwoord onderstreept: dat de Europeesche vrouw vooral niet haar eigen opvattingen en denkbeelden ten deze aan hare Oostersche zusters moet opdringen. Zij kan alleen helpend meewerken door hartelijke belangstelling te toonen en door in haar eigen levenswandel, in gezin en maatschappij, het goede voorbeeld te geven, door geluk en vreugde om zich heen te verspreiden.

Hierin toch bestaat de ware levenskunst.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

„Slavernij”.

Nu in den Volksraad de principieele debatten gaande zijn over de wijziging der Koelie-Ordonnantie, welke de geleidelijke afschaffing der zoo ten onrechte met „slavernij” vergeleken poenale sanctie brengt, acht *De Loc.* (6/2, blz. 19) het gewenscht om op de echte slavernij in Liberia en Arabië de aandacht te vestigen. Volgens het Volkenbondrapport leven nog ruim vijf miljoen menschen in volstrekte slavernij of pandeling-schap, vrijwel uitsluitend daar waar Westersche macht en invloed ontbreken. De vergelijking van poenale sanctie met slavernij is h. i. misleidend en dwaas. Tegenover de beweringen als waren eenigerlei ongewenschte toestand inherent aan het „koloniaal bewind” of aan het „kapitalistische stelsel”, staan dan de feiten die leeren, dat in landen waar een koloniale bewind niet aanwezig is (Liberia, Arabië, Turkije), gelijk in landen waar het kapitalistische stelsel niet bestaat (Sowjet-Rusland), toestanden bestaan, waarbij onderdrukking, onvrijheid, machtsmisbruik, mishandeling en miskening van alle menschenrechten mogelijk zijn, waarbij vergeleken zelfs het zwartete beeld van de poenale sanctie lelieblank en smetteloos rein is. Toch moet de poenale sanctie verdwijnen. Maar die geleidelijke afschaffing moet niet geschieden onder aanvoering van valsche motieven of onder loochening van het goed recht en het nut van dit systeem. Men moet blijven vaststellen dat de poenale sanctie als zoodanig niet principieel verwerpelijk is en dat zij niet voor de ondernemers, maar voor geheel Ned.-Indië van groote waarde is geweest, doordat zij tot een economische ontwikkeling heeft geleid, welke anders onmogelijk ware geweest. Maar dit vooropgesteld, en met het voornemen om iedere verkeerde voorstelling te blijven wraken, erkent *De Loc.* dat een geleidelijke afschaffing wenschelijk en noodig is. Ten eerste, omdat inderdaad de poenale sanctie elementen bevat (o. m. haar loon-fixeerend karakter), welke op den duur onaanvaardbaar zijn; ten tweede, omdat men met de agitatie er tegen nu eenmaal als met een feit heeft rekening te houden. Men mag h. i. zelfs van de meestbetrokkenen het inzicht vergen, dat een geleidelijke afschaffing van het stelsel onvermijdelijk is; anderzijds mag men van de bestrijders zoo veel erkenning der werkelijkheid verlangen, dat zij het tempo dier afschaffing niet verhaasten. Het regeeringsontwerp voldoet, in groote lijnen, aan beide eischen; het gaat eer te snel, dan te langzaam.

Men leze in dit verband: *De Loc.* (2/2, blz. 3; 5/2, blz. 4, 10, 22 en 33 „De Poenale Sanctie”), het *Soer. Hbl.* (2 en 3/2 „Deli-belangen”, Z.), de *Deli Crt.* (9 en 10/2 „Opnieuw op het Oorlogspad”) en *De Sum. Post* (12/2 „Zentgraaff en Deli”).

De problemen tot economische stabilisatie.

Aan de hand van „The Economist” en „The Statist” betoogt het *Soer. Hbl.* (4/2 „Alg. comm. overzicht”) dat Engeland en natuurlijk eveneens alle andere landen in 1931 voor het geweldige probleem staan van zich economisch te moeten aanpassen. Zooals de algemeene toestand thans is zou 't onverstandig zijn, een evenwicht te verwachten van een herstel van het prijsniveau. De verschillende stapelartikelen vertoonen nog geen van alle een aanzienlijke voorraadsvermindering. Buitendien is de toestand op de geld- en credietmarkt nog niet van dien aard, dat te verwachten is, dat de daling

ONTVANGEN

de nieuwste Fransche en Engelsche stoffen voor

MIDDAG- EN AVONDJAPONNEN

Vossen en Shawls

Voorjaarsmantels

Indische uitrustingen

Spedorders des gewenscht binnen 24 uur gereed

Hofleverancier

HILBRINK
aute Couture

's-GRAVENHAGE - WESTEINDE 29

5520

van het prijsniveau reeds tot stand is gekomen. Het beste, wat wij mogen hopen is, dat het prijsniveau ongeveer het laagtepunt bereikt heeft, en zelfs die hoop is nog maar zwak. Indien echter geen verbetering in den algemeenen toestand kan komen door een stijging van het prijsniveau, zal dit moeten plaats vinden door het naar beneden brengen van het loonniveau, de kosten van levensonderhoud en de productiekosten en dat kan alleen bereikt worden, wanneer alle partijen medewerken. Het is duidelijk, dat het naar beneden brengen der loonen niet zonder wrijving zal kunnen geschieden. Deze aangelegenheid zal het voornaamste vraagstuk zijn van 1931 in alle landen. Niet alleen echter in het bedrijfsleven, doch ook bij de overheid waar van een zich aanpassen aan de veranderde omstandigheden tot nu toe nog niets gebleken is, met uitzondering dan van landen als Duitschland en Italië, waar de inkomsten der ambtenaren wettelijk naar beneden zijn gebracht. Deze allerbelangrijkste kwestie, n.l. hoe het verloop zal zijn van de actie tot verlaging van loonen en inkomens, maakt elke voorspelling betreffende 1931 van geen waarde. Het geheel zal afhangen van de wijze, waarop onze samenleving de problemen tot economische stabilisatie aanpakt, of zal blijken, dat 1930 het diepte-punt is geweest van deze crisis-periode, of dat 1930 slechts een periode zal blijken te zijn in de verdere daling van den „business-cycle”. Of die problemen nu eindelijk eens flink aangepakt zullen worden? Indien wij nagaan, welke de resultaten zijn geweest van de conferenties op het gebied van goud, tariefmuren, ontwapening, oorlogsschulden enz., dan blijkt er nog niet veel van, dat het nationale egoïsme plaats heeft gemaakt voor een internationaal altruïsme.

Wij verwijzen naar *De Loc.* (4 en 5/2, blz. 29 en 5 „De algemeene toestand”), de *Java-Bode* (31/1 „Regeerkracht”; 2/2 „Salarisverlaging”; 10/2 „Crisis en salarissen” en „De plannen tot vermindering der ambtenaarsalarissen”, ir. W.) en het *Bat. Nussbl.* (5/2 „Ambtenaarsalarissen”).

Het Land der twee Rivieren.

In het *Soer. Hbl.* (4 en 6/2) vertelt de heer H. C. Zentgraaff van zijn excursie naar de ruïnes van Ur in het land der Chaldeënen. De verbazingwekkende vondsten van Woolley, waarvan niet alleen het Britsch Museum en het museum van de universiteit te Pennsylvania, doch ook dat te Bagdad een deel kregen, hebben overal groote sensatie gewekt. In het museum te Bagdad zag Z. den gouden helm van koning Mes-Kalam-Dug (3000 j. v. Chr.); daarbij de schitterende gouden hoofdtooi van één der vrouwen, in tientallen ten doode geofferd en gevonden in den grooten doodenkuis van Ur, en het vermaarde gouden dolkmes in dito scheede. De schitterende harp, ingelegd met goud en lapis lazuli; de toiletartikelen eener Sumerische lady van 3000 à 3500 v. Chr.: scheipen met kleurstof voor het aangezicht en een stel van tangetjes en haakjes: voor de nagels, de wenkbrauwen, het reinigen der vooren, in een kegelvormig gouden kokertje. De Sumeriërs bereikten met den kunstigen metaalarbeid eene hoogte, welke zelfs thans moeilijk te overtreffen is. Woolley beschreef zijn arbeid in: „Ur of the Chaldees”, „Vor 5000 Jahren” en „The Antiquaries Journal” (Oct. 1929); werken van anderen, z. a. „The Flood” van Harold Peake, zijn eveneens belangwekkend. De Arabieren noemden den heuvel, waarin Ur begraven ligt, *Tel al Muqayar*, naar den hoogen zigurat-heuvel. In het Zuiden ligt de heuvel van Abu Shahrain, waaronder Eridu ligt, naar de meening in den Sumerischen tijd de oudste stad der aarde. Dicht bij Ur, aan de Noordzijde, ligt *El Ubeid* (met nog oudere herinneringen dan Ur. In Ur woonde (volgens Genesis 11 : 28 en 31) Terach, de vader van Abraham,

GEBR. VAN OOSTERHOUT - BREDA
GINNEKENSTRAAT 139 — BOSCHSTRAAT 10
TOLBRUGSTRAAT 12 — CERESSTRAAT 30
GINNEKENWEG 138 5291

KOLONIALE WAREN - COMESTIBLES - FIJNE
VLEESCHWAREN - WIJNEN - ZUIDVRUCHTEN

den Haag
Kasparlaan 26
Tel. 11 4574
Zaagsche
Opleidingschool voor
Breedm. Eijum. s. / Hrsd.
Moderne methoden
Kleine klassen
Din. H. H. H.

5139

Nahor en Haran; Haran stierf in Ur en Terach met zijne zonen en verdere maagschap togen uit Ur naar Haran (Kanaän). Is het om deze herinnering aan Abraham, den patriarch, die bij de belijders van drie wereldgodsdiensten in hoog aanzien staat, dat Ur meer dan gewone belangstelling trok? De geschiedenis van Ur loopt terug vóór den grooten vloed (4200 v. Chr.). Op de ietwat hoogere, droge plekken in het moerassige land lieten zich de eerste bewoners neer. In El Urbeid vond men in diepen bodem de restanten dier primitieve nederzettingen: eenig houtwerk, waar tusschen rieten matten waren gespannen (denk aan onze typisch-Javaansche huizen!) en houten deuren, die in steenen draaiden. Ook dit wordt nog heden door onze Javanen in Ned.-Indië toegepast: een bamboedeur, die draait in een breeder stuk bamboe of een steen met uitholling. Na deze eerste settlers kwamen de Sumeriërs in de vallei; zij kenden reeds den landbouw, de metaalbewerking en de schrijfkunst. Kwamen zij uit Perzië, uit de Indus-vallei? Niemand weet er nog antwoord op te geven.

De Java-Bode schrijft over „China“ (4/2, 2de bl.), „Mandsjoerije“ (9/2, 2de bl.), „De Filippijnen“ (10/2, 2de bl.), het Soer. Hbl. over „Br.-Indië“ (4/2, Jehaz-Wallah), „Duitschland“ (5/2, Villanus) en „België“ (6/2, V.) de Deli Crt. over „Onrustig Br.-Indië“ (13/2) en „China“ (14/2, Sir Miles Lampson), De Sum. Post over „De petroleum van Moesoel“.

Juist Vermaan.

Met sterke voldoening las De Loc. (3/2, blz. 15) een beschouwing in het weekblad „De Rijkseenheid“ (Utrecht) van Kg. te Bandoeng over Europeesche anti-Nederlandsche persuittingen in Indië. Hoe hatelijker en kleineerder Hollandsche bladen in Indië over den Inlander schrijven, hoe meer zij — volgens Kg. — in de kaart der communistische en nationalistische beweging spelen. Door die soort persleiding wordt de stemming onder de Europeanen in Indië anti-Inlander, wat niet in het belang is van Nederland en de Nederlanders zelf. De kleineerderfelheid van menigen Hollandschen journalist make plaats voor bedachtzame wijsheid en verdraagzaamheid. N. h. i. van de Loc. heeft Kg. echter differentieering verzuimd; zeker had hij menig ander beeld kunnen vinden aan de keerzijde van het zijne, maar die eenzijdigheid en dit generaliseeren doen toch, hoezeer onjuist, aan de strekking van het betoog niets af. Daarom heeft de redactie van „De Rijkseenheid“ het dan ook geplaatst en zij teekende er bij aan: „Dat de inzender die eenzijdigheid niet vermeden heeft, en dat zeker in hetzelfde verband vermeld moet worden, dat het opkomen voor rechten en gezag en het uitoefenen van critiek in volle vrijheid en met kracht moet kunnen geschieden, maar alle onnoodige felheid, grofheid, krenking moeten hierbij vermeden worden; en hieraan ontbreekt het, helaas, wel eens“. Volgens De Loc. bestaat er in Indië een sterke en groote meerderheid van ingezetenen, die de hier gewraakte misbruiken scherp veroordeelt. Een tweede dwaling bij een deel der Europeesche Pers lag in de veronderstelling dat men, tot het uitoefenen van critiek op het beleid en tot het verdedigen van een goed-Nederlandsch en goed-Indisch beginsel, zich van den hekeltrant zou moeten bedienen. Men verwarde kracht met krenking, critiek met kwaden praat; en men vergat dat de integrale verdediging van ieder beginsel mogelijk is, ja, wil zij overtuigingskracht bezitten, alleen mogelijk is, wanneer zij voldoet aan de normen van behoorlijkheid, van fatsoen en goede trouw. Het feit, dat de werkelijke taak der dagbladers door meerdere dagbladen in Ned.-Indië met toewijding, overtuiging en inzicht wordt vervuld, kan de kwade gevolgen van de hier aangeduide toestanden niet keeren. De vereenzelviging toch van het meer behoudend koloniaal beginsel met de „vertolking“, welke het in die bladen vond; de vereenzelviging mede van de Europeesche gemeenschap met hare „woordvoerders“ in die bladen, was zoo gemakkelijk en geschiedde door radicale en oppositionele kringen natuurlijk zóó stelselmatig, dat zij ingang vond bij velen, op wier goed oordeel over Indische zaken prijs te stellen valt. Het goed recht en de goede zaak van een meer behoudend koloniaal bewind zijn door niets zoozeer geschaad, als door deze „verdedigers“, het Europeesch belang, beginsel en prestige werden door niets zoozeer aangetast als door

deze „publicisten“, het gezag had weinig zoo erge vijanden als deze „gezagsvrienden“. Het is goed, dat zij thans gedesavouéerd zijn juist door het weekblad, dat terecht beschouwd wordt als het orgaan voor principieele en wetenschappelijke verdediging van een meer conservatief koloniaal beleid; en het is wenschelijk, dat die verloochening in wijden kring worde vernomen.

Wij vestigen de aandacht op: De Loc. (19/1, blz. 3 „Aneta“), de Java-Bode (17/1, 5de bl. „Koloniaal propaganda“) en De Sum. Post (19/1 „De pappot“).

Ned.-Indië en het gevaar der gele koorts.

Waarom zijn Ned.-Indië en overig Azië nog steeds vrij van gele koorts? Is de Ned.-Indische Aedes, de knokkelkoortsmug — die van de gele koortsmug (Aedes aegypti) naar lichaamsbouw en levensgewoonten niet te onderscheiden is en die zich met de Amerikaansche soortgenooten laat kruisen — wellicht een voor gele koorts onontvankelijk ras? Deze vraag heeft men in het Koloniaal Instituut te Amsterdam willen beantwoorden, met het resultaat, dat ook de Ned.-Indische mug in staat is gebleken de gele koorts van aap op aap over te brengen. De kans op het overgaan van de besmetting van Amerika naar Azië hangt o.a. samen met het aantal besmette navens, met de uitgebreidheid der scheepvaartverbindingen, met het aantal muggen, dat van het land op het schip overgaat en met het aantal muggen, dat op de lange reis, verscholen in de ruimen, in leven blijft. Gele koorts en knokkelkoorts (dengue) worden door dezelfde muggen van mensch op mensch overgebracht. De knokkelkoorts treedt in Ned.-Indië telkens in groote epidemieën op; weinigen zijn de ziekte misgelopen. In Suriname komt de gele koorts zeldzaam voor; Prof. Bonne achtte het daarom mogelijk, dat knokkelkoorts een beschermende infectie zou kunnen zijn. Zoo heeft prof. Schöffner te Amsterdam bij apen met knokkelkoorts besmet, nagegaan in hoeverre zij immuniteit tegen gele koorts zouden blijken te bezitten. Volgens deze dierproeven is wel aan te nemen, dat na genezing van knokkelkoorts gedurende een zekeren tijd kans bestaat op een verhoogden weerstand tegen gele koorts. Prof. dr. J. J. van Loghem, die in De Loc. (2/2) omtrent het bovenstaande uitvoerige mededeelingen geeft, wijst er ten slotte op, dat het Amsterdamsche gele koortswerk in het Koloniaal Instituut een onvervangbare bijdrage vormt tot de oplossing van een Ned.-Indisch vraagstuk. Nu de Volksraad onlangs door vermindering van het subsidie aan het Kol. Instituut blij heeft gegeven niet ten volle te beseffen hoe naarstig deze instelling door voorlichting, onderwijs en onderzoek de belangen van Indië dient, mag hier wel eens met nadruk op worden gewezen.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Federatie of geconcentreerde leiding?

Het periodiek Timboel no. 25, van 31 December 1930 geeft de volgende beschouwing ten aanzien van de huidige politiek van het Europeesch bestuur tegenover de Vorstenlanden op Java:

„Op 10 Januari 1931 zal het precies een jaar zijn dat de maandelijks gehouden conferenties tusschen de organen van het Gouvernement en van de Zelfbesturen in de Javaansche Vorstenlanden plaats vinden.

In Timboel no. 5 hebben wij onder het hierboven staande hoofd onze bezorgdheid geuit over de bedoelingen en de te verwachten resultaten dier conferenties en hebben wij ons afgevraagd of die geregelde ontmoetingen met de vertegenwoordigers van het Nederlandsch Gezag op den duur zullen leiden tot een federatie dan wel tot „geconcentreerde leiding“ der Vorstenlandsche Vorsten. Thans zijn wij een jaar verder en het kan voorbarig schijnen, na dit korte tijdsverloop een positief oordeel te willen vormen over het heilzame van dit nieuwe instituut. Toch moet ons van het hart dat onze toenmaals geuite bezorgdheid in den loop des tijds niet is verminderd, ja, dat zij na de kennisgeving van de samenstelling, de practijk en de tot nu toe zichtbaar geworden resultaten van die conferenties, eerder is toegenomen.

Vooreerst de samenstelling. Gelijk men weet, nemen aan die bijeenkomsten geregeld deel, behalve de beide gouverneurs, de beide rijksbestuurders en de beide Prinsen, de resident ter beschikking van Sala, de assistent-resident van Jogjakarta, de assistent-resident voor agrarische zaken te Jogja en die te Sala, de beide patih's der prinsdommen, voorts, sedert zijn benoeming als zoodanig, ook de ass.-res. voor de wetgeving, terwijl pas van recenten datum is de deelneming van den onderregent ter beschikking van Sala. Het kan wellicht misplaatst lijken, in deze te spreken van partijen; men zou er tegen kunnen aanvoeren dat dit bijeenkomsten zijn van deelgenooten ter bearaadslaging over een gemeenschappelijk doel; bovendien zijn de onderhebbenden der gouverneurs, als ook die van de zelfbestuurders, als adviseurs of assistenten, niet als gelijkgerechtigden mede aanwezig. Toch kan niet worden ontkend dat al de Europeesche deelnemers aan de conferentie tezamen het Europeesche gezag vertegenwoordigen, dienaren zijn van het Gouvernement, terwijl de Javaansche leden helaas (nog) niet tezamen het zelfbestuur, doch telkens één landschap representeren, welke landschappen bovendien tezamen allerminst een eenheidsfront vormen tegenover den boven hen staanden suzerain.

Blijkt hieruit reeds, welk een overwicht het Euro-

Ingenieurs-Bureau M.E.T.H.A.
NOORDEINDE 150a — Tel. 113815
Het Bureau voor Radio en Koppersbusch Gasfornuizen.
„HERA“ Waschmachines.
Electrische Kachels en Haarden.
Philips Hoogtezon Lampen. Stofzuigers.
Desgewenscht gemakkelijke betaling.
Bezoekt onze Showrooms.

WESSELING & Co.
ACCOUNTANCY EN BELASTINGZAKEN
LEIDEN - ST. AAGTENSTRAAT (h. Steenstr.)
TELEF. 2092 5635

Stookt „WALES“ ANTHRACIET „ABERPERGWM“
Afm. 20/30 m.M. . . f 2.75 p. H.L.
„ 30/45 m.M. . . f 3.— p. H.L.
Vraagt prijsopgave. 5052
te kwal. Duitse Giet- en Brechcokes.
Fa. Klinkenberg & Co.'s Kolenhandel
Tel. 12133 Westerdijk 54-56 Tel. 12133
UTRECHT

peesch bestuur op de conferenties krachtens zijn samenstelling bezit, dat overwicht geldt te meer nu, naar ons bekend is, de voorbereiding van de agenda der besprekingen tot de gouvernementenbureaux pleegt te worden beperkt en de voertaal op de vergaderingen pleegt te zijn het Nederlandsch, een taal die de rijksbestuurder van Jogjakarta niet spreekt, noch verstaat, zoodat hij, hoewel het gesprokene voor hem door een der bijzitters pleegt te worden vertaald, met geen mogelijkheid aan de besprekingen zou kunnen deelnemen en daarom, naar men zegt, wijselijk pleegt te zwijgen.

Met allen eerbied voor de capaciteiten der Javaansche leden der conferentie, moeten wij ons toch onwillekeurig afvragen hoe in de gegeven situatie hun rol is op die vergaderingen; of zij wel steeds goed beslagen ijs kunnen komen en... of zij in hun hart met den stand van zaken genoegen nemen.

Nu zijn weliswaar de door de conferenties genomen beslissingen niet direct bindend, aangezien Z. H. de Soenan van Soerakarta en Z. H. de Sultan van Jogja c. q. hun fiat nog moeten uitbrengen, doch wie geen onbekende is in het Vorstenlandsch Jeruzalem, weet heel goed dat wat op zoo'n conferentie besloten is practisch door de Vorsten niet kan worden teniet gedaan.

Het antwoord derhalve op de vraag of de periodieke samenkomsten der gouverneurs met de Zelfbestuurders een stap vormen in de richting van federatie, d. i. vrije, georganiseerde samenwerking tusschen de vier rijken, dan wel dreigt neer te komen op een geconcentreerde leiding door het Europeesch B. B. van den gang van zaken in de Vorstenlanden, schijnt na het bovenstaande niet twijfelachtig.

Gaan we thans de producten na der conferenties in den loop van het jaar.

Vooreerst is daar de stichting van het fonds Panti Boedaja, waarvan wij het nut, gegeven het bestaan van het Bataviaasch Genootschap en het Java-Instituut, nog niet vermogen in te zien.

Dan de instelling der verschillende werkkommissies in Jogja en Sala op het gebied van wetgeving, financiën, agraria enz., alle voorgezeten door Europeesche bestuursambtenaren en, in verband met de wetgeving, de ter beschikkingstelling van een assistent-resident aan de beide gouverneurs, belast met de herziening der pranatans. Dit laatste is ongetwijfeld een zeer apprecieerbare maatregel, aangezien de Vorstenlandsche pranatans in het algemeen weinig ordelijk zijn.

Ten derde de benoeming van een — alweer Europeesch — Inspecteur voor de technische diensten der vier zelfbesturen. Of dit bepaald noodig was, kunnen wij als outsiders niet beoordeelen. Doch, gesteld zelfs dat deze nieuwe kracht, — wiens salaris n. b. bij zijn benoeming nog niet gevonden was doch nader geregeld moest worden! — inderdaad in zekere opzichten nuttig effect sorteert, dan nog betwijfelen wij of zulk een opgedrongen instantie de zelfwerkzaamheid der zelfbestuursambtenaren versterkt.

COLUMBIA

Grafonola's en Records
"THE COLUMBIA HOUSE"
Laan van Meerdervoort 99

Den Haag — Telefoon 332151

Laat uwe machine nazien, opnieuw stellen en schoonmaken, voordat gij er mede naar Indië vertrekt.

Reparaties binnen 2 dagen

5333

ODEON

Voorts nog andere, minder belangrijke zaken, als daar zijn het uitzenden van kunstvoorwerpen en kunstenaars naar de a.s. Koloniale tentoonstelling te Parijs; verlenen van steun aan de „Abendanonstichting”, préséance-regeling voor de pangerans, enz.

De meest belangrijke hervorming ingevolge de conferenties zou eventueel zijn de instelling van Balé-Agoengs, die in het ontwerp er vrij onschuldig, ja onbeduidend uitzien en daarom ook niet naar den zin zijn der Vorstenlandsche nationalistien, doch waarvan momenteel niemand kan zeggen of de invoering al dan niet zal doorgaan. Volgens het communiqué der conferentie van 10 December j.l. zou een commissie worden in het leven geroepen ter bestudeering van de van verschillende zijden geopperde bezwaren tegen het ontwerp, hetgeen o.i. beteekent dat dit ontwerp groote kans heeft te worden gedeponereerd.

Ondanks de schijnbare onschuldigheid van het ontwerp, dreigen de Balé-Agoengs echter ook weer tot versterking van den Europeeschen bestuursinvloed te zullen leiden. We komen hierop nog terug.

Hoe dit zij, de periodieke conferenties hebben een zeer uitgebreid programma te verwerken; voor zoover tot nu toe gebleken is, werden de volgende onderwerpen binnen haar arbeidssfeer getrokken:

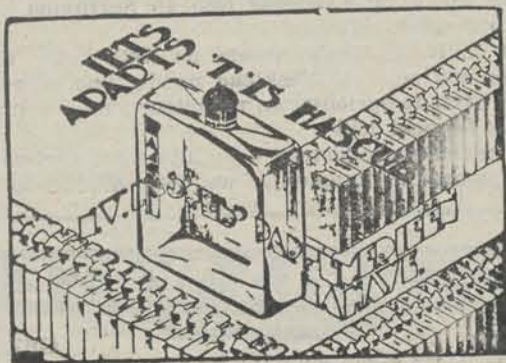
1. regeling van het financieel toezicht op de diensten en bedrijven der zelfbesturen middels beschikbaarstelling van gouvernements-accountants;
2. het neutrale desa-onderwijs;
3. benoeming en ontslag van ambtenaren;
4. de rechtspraak over de verwanten der Vorsten;
5. de bezoldigings- en pensioensregeling voor Zelfbestuursambtenaren.

Men ziet, vrijwel tot alle takken van overheidszorg strekken zich de besprekingen uit, zoodat feitelijk de conferentie voor alle regeerwerk in de Vorstenlanden een super-overheid is geworden. Als we dit dan in verband brengen met het aangevoerde over de samenstelling dier conferenties, de wijze van voorbereiding en de voertaal der besprekingen, dan is er zeker overvloedig reden om te vragen: „Waar blijft de zelfstandigheid, waar de zelfwerkzaamheid der Zelfbesturen?”

Er is alle reden tot bezorgdheid.

Wij vragen ons af of deze tot geconcentreerd toezicht op en leiding door de gewestelijke bestuurshoofden van de Zelfbesturen voerende conferenties de goedkeuring der Regeering wegdragen. Indien Buitenzorg en het Plein het ernstig meenen met de handhaving der Vorstenrijken, dan lijkt ons de tijd aangebroken, van Batavia uit een onderzoek te doen instellen naar de praktische werking en gevolgen der — goed bedoelde — conferenties. Mocht dientengevolge ook de hooge Regeering tot de slotsom komen dat deze bijeenkomsten in haar huidige opzet vernietigend inwerken op de zelfwerkzaamheid en autonomie der Zelfbesturen, laat zij alsdan een organisatievorm doen uitdenken die het meest geschikt is om die zelfwerkzaamheid te bevorderen, gepaard aan bevordering van het komen der vier rijken tot wezenlijke federatie.

*) Op de conferenties der Zelfbestuurders met vertegenwoordigers van het Britsche gezag in de Straits is de voertaal Maleisch.

606

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

No 31 van 31 Jan.: Goed rubbernieuws (het vertrek van den directeur van den landbouw dr. Ch. Bernard naar Europa om samenwerking en algemeene organisatie onder de rubberproducenten van diverse nationaliteit te bewerkstelligen en aan te sturen op een soort permanente overeenkomst met de rubberconsumenten). — Pasoeroeansche manggaproeftuin. — De opleiding tot entomoloog voor Ned.-Indië, door dr. S. Leefmans (als critiek op het anoniem artikel in de N. Rott. Cour. van 20 Aug. tegen het artikel van Leefmans in het Vakblad voor biologen. De anonieme schrijver blijkt te zijn dr. J. H. Schuurmans Stekhoven). — Indische klimplanten (uit Onze Tuinen met Huis en Hof).

No 32 van 7 Febr.: Bergen-ellende (naar aanleiding van de kritiek van Koesoemo Octoyo in den Volksraad op de door de regeering besloten maatregelen tot herbebossing, waarop zooveel lange jaren was gewacht). — Een en ander over de kruidnagel- en notemuskaatcultuur in het Penang'sche (Uit de Mal. Agr. Journal, door F. R. Mason). — Bereiding van reversele rubberpasta's (een uitvinding van de I. G. Farbenindustrie Aktiengesellschaft te Frankfurt a.d. Main). — Werkwijze voor het veredelen van koffieboonen (uitvinding door O. Lendrich, L. P. B. Lendrich geb. Reisemann, beiden te Hamburg en E. C. Wemmering geb. Lendrich in Brazilië, waarvoor patent is aangevraagd no. 43321. Ned., openbaar gemaakt 15 Januari. Suriname zal goed doen daarvan kennis te nemen.)

De Indische Gids

Maartnummer: Is onze vlag in het tijdperk der Fransche overheersching alleen in Desima onafgebroken blijven waaien? door George Nypels (de schrijver herinnert aan het artikel van dr. W. J. Koppius in het Octobernummer van De Gids over Daendels, die in 1816 het bestuur van de Kust van Guinea overgaf aan A. de Veer, die in den Franschen tijd de kolonie had bestuurd en evenmin als op Desima de vaderlandsche driekleur op de forten had neergehaald. Dit in tegenstelling van hetgeen prof. dr. J. Pierson jr. bij het uitspreken van zijn intrede aan de universiteit te Utrecht op 1 Nov. aanhaalde, dat Desima de eenige plaats in de wereld was waar in dat Fransche tijdperk de Hollandse driekleur waaide. Ook wij hebben den heer Pierson daarop opmerkzaam gemaakt. De heer Nypels toont nu aan, dat in de Encyclopaedie van Winkler Prins dit feit eerst in den vierden druk, 6de deel, 1916, als vaststaande is neergelegd. Tevens haalt Nypels aan het hem ter inzage verstrekte stuk. De Geschiedenis van het geslacht De Veer van 1556—1920, waarin staat dat „hij weigerde — De Veer — de oud-Hollandsche vlag te strijken en wist haar tot het herstel der onafhankelijkheid te handhaven”. Het zij ons vergund nog een bron te noemen die zulks bevestigt, n.l. Achtien Jaren aan de Goudkust, door Brodie-Cruickshank, uit het Engelsch vertaald door D. P. H. J. Weytingh, 1855. De laatstgenoemde schreef in zijn inleiding: Sinds dien tijd, ook gedurende de Fransche overheersching alhier, heeft daar de Hollandse vlag gewaaid. Weytingh was lid v.d. Kol. Raad en Rechter ter Kuste van Guinea. Ook jhr. mr. J. K. J. de Jonge, adj. Rijksarchivaris doelt daarop in zijn geschrift: De oorsprong van Nederland's bezittingen op de kust van Guinea, 1871, blz. 4.) — Advies van de agrarische commissie, ingesteld bij het Gouvernementsbesluit van 16 Mei 1928, No. 17, door dr. H. G. Heijting (Landsdrukkerij, 1930, Weltevreden, f 2.50). — Bijdragen van suikercultuur voor verbetering van de irrigatie, door J. D. de Vries.

De Indische Mercur

No. 10 van 11 Maart: Eenige nieuwigheden op het gebied van de cultuur en bereiding van Thee (lezing van dr. J. J. B. Deuss in het Koloniaal Instituut op 13 Februari 1931). — Tung-olie (uit Top. Agr. d.i. Chineesche houtolie, gewonnen uit het zaad van de Euphorbiacee Aleurites Fordii. Wij verwijzen naar een artikel daarover in de N. Rott. Courant van 19 Juli 1930, Avondblad B., overgenomen in „Die Burger” van 12 Sept. van dat jaar.)

De Indische Post

van 7 Febr. no. 6: Dat wat men mist VI, door Z. (de resultaten van een langdurig verblijf van Indische kinderen in Holland). — De Indische omroep en Omroepmogelijkheden. III, door Micro-

ESCHERS SURREY CARPETS
DIRECT FROM THE ORIENT
ARE LIKE SUNRAYS
THE IDEAL FOR YOUR HOME
COME AND SEE OUR COLLECTION
WITHOUT OBLIGATION
THE HAGUE - 58 LANGE VOORHOUT

VAN MARLE
EN
BIGNELL
Lange Voorhout 58
's-GRAVENHAGE
KUNSTVEILINGEN
MEUBELVEILINGEN
TAPIJVEILINGEN

Op aanvraag
wordt Catalogus
toegezonden

5551

Instituut Internaat Ind. jongens Hoogezand Holland
VRAAGT GRATIS PROSPECTUS

5350

fonisticus. — Archeologie, Biographie, Genealogie, Heraldiek Topographie, door mr. P. C. Bloys van Treslong Prins (belangrijke herinneringen aan gedenkteekenen van Nederlanders uit vroegere eeuwen, aanwezig in het Openlucht-museum achter het gebouw van het Landsarchief te Batavia worden beschreven). — Nogmaals koloniale propaganda.

De Indische Verlofganger

van 6 Maart no. 31: Raden Adjeng Kartini, door S. Kalff (een sympathieke beschouwing over deze fijnbesnaarde vrouw, die zooveel voor de emancipatie der Javaansche vrouw heeft gedaan.) — Gesprekken met den Pangeran (kleine herinneringen uit Solo), door S.

Korte Berichten voor L., N. en H.

No. 5 van 30 Jan.: De bestemmingen van den uitvoer van enkele producten uit Java en Madoera gedurende 1928, 1929 en 1930, I.

Landbouw en Veeveelt

No. 15 van 31 Jan.: Emigratie naar Zuid-Afrika, door J. H. Memelink (uit het Jaarboek van den Alg. Bond van oud-leerlingen en inrichtingen van Middelbaar landbouwwonderwijs, 1929). — Gloriosa superba L. (een klimplant, veel voorkomende op Java en Madoera). — De Indische voedermiddelen, door dr. J. Merkens. X.

Neerlandia

Maart. Het A. N. V. in de Oost, door J. S. — Surinaamsche brieven XI (over den invloed van de bioscoop. Suriname is bijna geheel van Amerika afhankelijk. Nederlandsche rolprenten, die het A. N. V. uit Nederland van tijd tot tijd ter vertooning zendt, doen goed werk). — Curaçaosche brieven I. (Regen op Curaçao, een groote gebeurtenis.) Van de drie gebiedsdeelen heeft men dus in Maart een brief in Neerlandia).

Oedaya

No. 94 Maart: Rijkseenheid of Dominion-status, door W. C. Lemei (die de organische Rijkseenheid, de eenigst mogelijke toekomstige constructie acht, maar tegelijkertijd deze eenheid omdoopt met twee-eenheid. Nederland—Indonesië, waarbinnen in beginsel, zoowel Indonesië als Nederland beide autonomie en zelfbestuur bezitten, doch welke als gezamenlijke eenheid door de beide volken wordt bestuurd. Duidelijk is het niet. Hoe kan men Indonesië een volk noemen?). — Is de dominion-status voor den Indonesiër begerenswaard? door Rd. Ms. Noto Soeroto (volgens den schrijver niet, die zelfstandigheid wil en aan Nederland evenwaardig deel van de Rijkseenheid.)

Orgaan van de Ned.-Ind. Officiersvereniging

Januari: De Ned.-Amerk. wetenschappelijke expeditie naar het Nassagebergte van Centraal Nieuw Guinea, door R. Posthumes (vervolg). — Het weduwen- en weezenfonds voor Indische officieren, door B. W. C. G. Vries.

Pharmaceutisch Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Februari: Het vriespuntverlag van melk- en bloedserum van verschillende runderrassen in de tropen, door W. F. Donath. — De waarde der chemie bij de systematiek der planten, door P. Sorgdrager.

De Rijkseenheid

No. 24 van 11 Maart: Zending en Nationalisme

INFLUENDO

is een wetenschappelijk samengesteld preparaat, dat het verloop van GRIEP en INFLUENZA bijzonder gunstig beïnvloedt. Bij tijdig gebruik zullen gevaarlijke complicaties vermeden worden, of, indien ze toch mochten optreden, een zeer gunstig verloop hebben. — Prijs f. 0.90. Vraagt prospectus; verkrijgbaar in elken apothek. —

HANDELSONDERNEMING WELEDA-SHAGE

Vertegenwoordiger voor N.O.I. 5624
Fa. JACOBSON VAN DEN BERG & Co., Soerabaya.

(uit „de Nederlander“). — De aanstaande Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië, door W. J. Coenen.

De Stuw

1 Februari, No. 3: Het eerste noodige, door H. Kraemer, d.i. Inlandsch Onderwijs. Naar aanleiding van dr. Kraemer's betoog „Het eerste Noodige“, door Ch. O. van der Pas (onafwijsbare voorwaarde voor slagen is, dat het onderwijs gelijkwaardig zij aan het overeenkomstige westersch onderwijs). — Het buiten echt geboren kind in het intergentiel recht. II, door Kolléwijn.

Tropisch Nederland

No. 23 van 9 Maart: De Bevolking van onze West, door C. K. Kesler, (behandeld worden de Joden in Suriname en Curaçao. Belangstellenden die omtrent de Joden in Suriname meer willen weten, worden verwezen naar het geschrift: De kolonisatie van de Portugeesch Joodsche Natie in Suriname en de geschiedenis van de Joden Savanne, door Fred. Oudschans Dentz, bij Hertzberger, Amsterdam, 2de druk. Voor het herstel van den in het artikel genoemden bouwval van de synagoge, de eenige ruïne in Suriname bestaat een commissie welke fondsen daartoe inzamelt. Het adres is Obrechtstraat 163). — De zending en de beschaving in Indië, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis. XVIII (de Minahassa). — Flores. De Mannarai, door P. Piet Heerkens. (besproken door A. W. Nieuwenhuis.)

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Alle den Volcke. Nummer 3: Toradja'sche verhalen, door Belksma.

Annalen van onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart. Maart: De Holl.-Inl. school te Tocai, door pater Jac. Bus. — Staat der Celebes-Missie op 1 Juli 1930.

Berichte der Rheinischen Missionsgesellschaft. Maart: Die Erweckungsbewegung in Nias, door E. Fries.

St. Claverbond. Maart: Batavia's 3de kerk, door J. van Driel. — Sedajoe, door H. Bastiaanse.

In Memoriam pater Petrus Hoevenaars. S. J., door J. Awick (de laatst overlevende pionier van de Missie onder de Javanen).

Een vaste Burg is onze God. Maart: Een verkenningreis „Sitoe“, door W. F. Schröder.

Nederlandsch Zendingsblad. Maart: Het tweede Internaat te Kabandjaha (Deli), door E. J. van den Berg, (geopend 10 Januari 1931.) — De opiumbestrijding in Ned.-Indië, door A. K. de Groot.

„Petrus Donders“, Maart: Een Protestant over Pater Donders. — Van Koloniaal tot Monnik. II.

BOEKENSCHOUW.

Europeanen in het Indische leger. Een moeilijk probleem. L. A. Vellenga. Bij H. Buning, Djokja.

Het centraal kantoor voor de Statistiek. Dep. van Landbouw, Nijverheid en Handel. G. Kolff & Co. Batavia.

Eerste indrukken van een Indische reis, door dr. C. W. Th. van Boetzelaer van Dubbeldam, bij C. Blommendaal, Den Haag, 1931, f. 0.70. Tien brieven uit de Nederlander van 5 Maart—20 Sept.)

Nederlandsche commissie voor internationale natuurbescherming. Mededeeling no. 8. Haar arbeid strekt zich eveneens tot Ned.-Indië — en hopen wij,

eerlang tot West-Indië — uit. Op 28 Febr. hield de commissie een bijeenkomst in het Koloniaal Instituut, waar de wenschelijkheid besproken werd van belangrijke natuurreservaten in Ned.-Indië, meer in het bijzonder over de mogelijkheid van de stichting van een „nationaal park“ in de Gajoe- en Alaslanden in Atjeh. De ass.-resident K. W. L. Bezemer, hield een lezing, waaruit bleek, dat er in Ned.-Indië 70 natuurreservaten zijn, de grootste het Lorentz-reservaat met den Sneeuwtop, een der grootste, maar... die alle onbeschermd liggen. (Het adres der commissie is Heerengracht 540 Amsterdam C.).

De groote Indische Cultures, Ir. L. J. M. Feber. Uitgave N.V. Zeepfabrieken „Het Anker“. Drukkerij Spaarnestad, Haarlem.

Suriname

„De Banier“ van 20 Februari drukt een schrijven van 18 Februari van den Gouverneur van de Koloniale Staten af, betreffende de steunregeling van de koffiecultuur.

„In verband met de moeilijkheden, waarin de koffiecultuur zich op dit oogenblik bevindt, als gevolg van de lage marktprijzen, is door mij in overleg met de Surinaamsche Bank een steunregeling vastgesteld, waarbij het gouvernement zich onder bepaalde voorwaarden garant stelt voor de richtige terugbetaling van door de Surinaamsche Bank verleende voorschotten aan de koffiëplantages. De ontwerp-begroting 1932, die over enkele weken zal verschijnen, zal een post bevatten voor eventueel uit deze garantie voortvloeiende betalingen. Met het oog op de noodzakelijkheid, spoedige hulp mogelijk te maken, heb ik gemeend met het treffen van maatregelen niet te mogen wachten op den afloop der begrotingsbehandeling“.

De steunregeling, aldus de M. v. T., beoogt geen valorisatie, evenmin het met kunstmiddelen in stand houden van plantages, die op zichzelf geen reden van bestaan hebben noch het bevorderen van het aanhouden van een speculeeren met koffie. Zij gaat uit van de gedachte, dat de huidige prijzen het werkkapitaal te snel doen wegslinken. Indien de plantages in staat worden gesteld, de verliezen, in plaats van die in één jaar te moeten lijden, over meerdere jaren te verdeelen, dan betekent dit voor hen een krachtigen steun. Het is moeilijk te verzekeren, dat van deze steunverleening alleen die ondernemingen zullen profiteren, die ook in normale tijden reden van bestaan hebben. Er is echter bij de regeling naar gestreefd, deze op zoodanige basis te stellen, dat dergelijke, niet levensvatbare ondernemingen, nimmer een zoodanig bedrag in handen zullen krijgen, dat van een werkelijk op de been houden daarvan zal kunnen worden gesproken.

Ook is niet te vermijden, dat bij deze regeling door het gouvernement risico wordt geloopt, doch dit is tot zoo gering mogelijke afmetingen teruggebracht. Als grondslagen zijn aangenomen:

1. de mogelijke kostprijs van 1 K.G. koffie van een op rationeelen grondslag, zuinig beheerde onderneming. Deze is aangenomen op 50 cent, n.l. 25 cent voor pluk en bewerkingskosten + 100 % voor de overige kosten.
2. de marktprijs, zijnde op het oogenblik ca. 35 cent per K.G.
3. het verschil tusschen deze, zijnde het maximum te verstrekken bedrag per K.G.
4. de productie van 1930, welke als basis zal strekken voor berekening van het maximum van het in totaal te verstrekken bedrag. Voorloopig zal slechts de helft dier productie voor deze berekening in aanmerking komen. Dit maximum kan later altijd nog worden verhoogd.
5. de werkelijk geleden verliezen.
6. een matige rente en een niet te korte termijnbetaling.
7. het geven van zakelijk onderpand door het verlenen van oogstverband.

Ten slotte is er naar gestreefd, den steun mogelijk te maken, zonder den voorschotgever meer dan strikt noodzakelijk te mengen in de zaken der voorschotnemers. Ook is rekening gehouden met den wensch, den door het gouvernement te verleenen steun in indirecten vorm te doen geschieden.

***

„De Nieuwe Stem“ van 29 Januari schrijft:

„Wenschte men tot voor eenige jaren terug liefst niet bij de politie dienst te nemen, thans zoekt men door den slechten economischen toestand aldaar een toevlucht.

WAAROM??

gaat U Uw welverdiend verlof doorbrengen in ongezellige, onvrije en meestal dure gemeubileerde woningen, terwijl wij U compleet naar Uw eigen smaak en billijk installeren en bij Uw vertrek binnen 12 maanden Uw meubilair weer voor tweederden (2/3) van den koopprijs terug nemen. 5622

Verkoophuis

101 GROOT HERTOGINNELAAN 101 - DEN HAAG
F. J. POT, Dir.

Tot nu toe zijn er 465 sollicitanten naar een politiebantje.
Dit teekent den tijd!

De Gouvernements-Secretaris berichtte op 5 Februari aan de bladen:

„Blijkens door Zijne Excellentie den Gouverneur van den Minister van Koloniën op gisteren ontvangen telegram, zal de Duitse Dornier vliegboot Do X in Maart een bezoek aan Suriname brengen.“

***

Te Paramaribo is op 89-jarigen leeftijd overleden mevr. de wed. A. F. Bos-Visser. Haar begrafenis had onder zeer groote belangstelling plaats. Aan de nagedachtenis van deze uitnemende burgeres van Suriname wijdt De West een uitvoerig „in memoriam“, waaraan „het Vaderland“ van 11 Maart het volgende ontleent:

„Geboren op den 1sten Juni 1842 te Rotterdam, vertrok zij met haar vader op bijna elfjarigen leeftijd naar Suriname. De dag van hun aankomst was het juist haar verjaardag, is een belangrijk oogenblik geweest in haar leven, want op dien dag heeft zij een verbond voor het leven met Suriname gesloten. Op de koffiëplantage van haar vader bracht zij haar jonge meisjesjaren door, niet slechts met spel, maar ook met ernstige bezigheden. Al aanstonds toch voelde zij zich aangetrokken tot de zoozeer misdeelde en verwaarloosde kinderen der slaven. Van haar vader wist zij door aanhouden gedaan te krijgen, dat zij een groepje van zulke kinderen mocht leeren lezen. Elken Zondag kwamen de kleintjes in de groote koffiëloods bijeen om van hun jeugdige onderwijzeresje les te krijgen in spellen en te luisteren naar bevattelijke verhaaltjes uit den bijbel. Dit werk moest echter na een paar jaar worden gestaakt, omdat zij zelf te Paramaribo ter school moest gaan. Al vroegtijdig — zij was nauwelijks 17 jaar — trad zij in het huwelijk met den heer A. F. Bos. Lang heeft dit huwelijk niet geduurd. Op haar 35ste jaar werd zij weduwe. Haar eenigst kind had zij ook aan den dood moeten afstaan. Sociaal aangelegd als zij was, legde zij zich met groote energie toe op maatschappelijk werk binnen het verband van het Ned. Herv. Kerkgenootschap, waartoe zij behoorde. Hier lag voor haar een nog vrijwel onontgonnen terrein. Om. trok zij zich het lot van de „stille armen“ aan. Bovendien echter is de naam der overledene verbonden aan de verzorging van wezen en aan het Bedehuis Annette. Het werk der wezen-alimentatie werd door haar georganiseerd.

Het Bedehuis „Annette“ is het resultaat van haar bemoeienis voor de Nederlandsche boeren. Op zeer bescheiden wijze begon zij in een gehuurd vertrek met Zondagsschool — en bewaarschool — onderwijs te geven aan hun kinderen. Veel, zeer veel heeft zij gedaan op Christelijk sociaal gebied. Van Overheidswege zijn haar verdiensten dan ook ten volle erkend en gewaardeerd door haar benoeming tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau.“

***

Nog een andere doode worde hier herdacht: Op 9 Februari overleed te Paramaribo de Eerw. Pater P. A. M. van Esch.

„De Nieuwe Stem“ van 9 Febr. schrijft over dezen hoogst verdienstelijken missionaris:

„De overledene was op 3 September 1861 te Amsterdam geboren, werd geprotest op 15 October 1879 en Priester gewijd op 9 October 1885. In Suriname kwam hij op 5 October 1891 aan.

Toen de R. K. Missie nevens de Katholieke Waarschuwer een politiek Weekblad noodig had, werd Pater van Esch de oprichter en redacteur van „de Surinamer“ in Januari 1894“.

Afgetreden als redacteur werd hij na het vertrek van Pater Govers in Augustus '30 wederom hoofdredacteur,

VICTORIA-WATER
OBERLANKSTEIN

HEERLIJK GEZOND

NATUURLIJK BRONWATER

5504

VOOR AL UWE REIZEN

Reisbureau LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Leidschestr. 5 — Dam 10

— N.V. Ned. Ind. Reisbureau LISSONE-LINDEMAN —

BATAVIA-CENTRUM: Rijswijkstraat 2

GENUA

MARSEILLE

Off. Informazioni C.I.T.
Stazione P. Principe

Cie. Insulinde
11 Bd. Dugommier

Reisbureau LINDEMAN N.V.
DEN HAAG

Groenmarkt 22 — 5033 en elders

— SOERABAYA: Simpang 4

NICE

PARIJS

Cie. Insulinde
15 rue Grimaldi

Knickerbocker Tours
14 Bd. Malesherbes

Nerveus en overspannen, onrustig en slapeloos. Men gebruike hiertegen de zenuwstillende en zenuwsterkende **Mijnhardt's Zenuwtabletten** Glazen buisje 75 ct. Bij Apoth. en Drogisten 5492

welke functie hij wegens ziekte in December d. a. v. moest neerleggen.

Zijne verdiensten als Priester werden door het Opperbestuur erkend door hem op 5 October 1922 te benoemen tot Ridder in de Oranje-Nassau orde, eene welverdiende onderscheiding.

„De Surinamer” van 12 Februari schrijft uitvoerig over het leven en de uitvaart van den overledene.

Ook voor Suriname is het overlijden op 11 Maart van den heer J. J. Bruna, Parlementair Redacteur van het „Algemeen Handelsblad” een groot verlies.

Onze lezers zullen zich de interessante reisbrieven herinneren, die hij gedurende zijne studiereis uit Suriname schreef. Ook daarna bevatte het Handelsblad menig voortreffelijk artikel van zijne hand over Surinaamsche aangelegenheden. Wij vestigen nog de aandacht op zijn geestig artikel „Een nieuw Idee voor Suriname” in het „Haagsch Maandblad” van Mei 1929.

„De Telegraaf” van 12 Maart, 2e Ochtendblad, schrijft:

„Het Comité voor den Bazaar ten bate van het Kinderhuis te Saron bij Paramaribo deelt ons mede, dat met de nagekomen giften, waaronder een belangrijke bijdrage van H.M. de Koningin, welke gift regelrecht naar Suriname gezonden werd, de totaal-opbrengst van den bazaar netto bedraagt f 4718.79.

Onder de inzendingen was ook een rijwiel van de firma Burgers te Deventer.”

Naar „De Telegraaf” van 12 Maart, 5e avondblad, verneemt, heeft de hoofdredacteur der Surinaamsche Bank, mr. dr. C. F. Schoch het voornemen binnenkort zijn functie neer te leggen. Dit houdt verband met den gezondheidstoestand van dr. Schoch.

De heer Schoch heeft thans ongeveer 30 jaar de leiding van de Surinaamsche Bank gehad, waarvan 4 jaar in Paramaribo.

Curaçao

De Engelsche advertentie van den procureur-generaal.

Naar aanleiding van het bericht in ons blad van 15 Januari j.l. getiteld „Wonderlijk”, vermeldende, dat er in het blad *La Prensa* van 17 December 1930 twee centalig Engelsche bekendmakingen voorkwamen van den procureur-generaal, vestigt men er onze aandacht op, dat alle bekendmakingen van den genoemden ambtenaar steeds geplaatst worden in alle in Curaçao verschijnende bladen, te weten in het Nederlandsch in de *Curaçoesche Courant* en in de *Amigoe di Curaçao* in Papiamentoe in *La Cruz* en *La Union*, in het Spaansch in *El Boletín Comercial*, en in het Engelsch in *La Prensa*. Aan gezien deze vier talen in Curaçao het meest gesproken worden, bedoelt men op deze wijze de meest mogelijke bekendheid te geven aan voor het publiek bestemde berichten.

Nog geen kentering!

Het stukje, dat wij in ons blad van 8 Jan. l.l. schreven onder het hoofd „Kentering” naar aanleiding van de benoeming van mr. Duetz tot lid van het hof van justitie, neemt het *Algemeen Handelsblad* van 11 Maart l.l. over uit... de *Amigoe di Curaçao* van 14 Febr. l.l., een staaltje van de wijze, waarop nog steeds de Nederlandsche pers Curaçoesche aangelegenheden behartigt.

De aanwijzing van mr. Desertine.

Inderdaad is, zooals uit de *Curaçoesche Courant* van 23 Jan. 1931 blijkt, de aanwijzing van mr. Desertine als rechter op Aruba geschied voor een bepaald tijdvak, en wel van 5 Maart 1931 tot 4 Mrt 1932.

Inbraak in gouvernementkantoren.

Het Volk heeft een particulier bericht gebracht van een inbraak „op het gouvernementserf”. Het kantoor van den waterleidingsdienst zou zijn bezocht en getracht zou zijn de brandkast te openen. Ondanks haar aanzienlijk versterkte macht, schrijft het blad, zou de politie zijn verschalkt. De *Amigoe* meent, dat een grappenmaker aan het werk is geweest. De grap zou dan waarschijnlijk daar gelegen zijn, waar *Het Volk* de ernst van het geval zag, in de verschalking van de politie n.l. Inderdaad — meer droef dan grappig!

**TERSTOND TE HUUR TE DEN HAAG
CHIC. GEM. KAMERS**

met of zonder pension. Bad en Telef. 773422 aanw.
Bij alle tramlijnen, 1 min van het Haagsche bosch. Adres:
FRANÇ. VALENTIJNSRAAT 159. 5054

NEUTRALE SCHOOLVEREENIGING „SWEELINCKSCHOOI”

1ste SWEELINCKSTRAAT 22-24 - DEN HAAG

6 jaar L.O. met Fransch en Handenarbeid. Opleiding voor H.B.S. enz.

4 jaar U.L.O. Opleiding Diploma A. en B. Vervolgklasse.

Opleiding Diploma Stenografie en Cursus in het koken.

De Directrice, M. A. G. STEFFELAAR.

5546

Uitvoer.

De *Amigoe* ontleent aan de officieele gegevens de volgende uitvoercijfers over het derde kwartaal: olieproducten Curaçao f 57 miljoen, Aruba f 49 miljoen; fosfaat Curaçao f 357.482.—; hoeden Curaçao f 42.343.—, Aruba f 1779.—, Bonaire f 4220.—; steenkolen Curaçao f 101.460; oranje-schillen Curaçao f 13.108.—; aloë Aruba f 41.159, Bonaire f 20.178.—; dividivi Curaçao f 584.—, Aruba f 658.—, Bonaire f 852.—.

Montecristo.

La Cruz van 21 Jan. l.l. heeft eenige belangwekkende statistische gegevens over de verpleegden in het krankzinnigengesticht op Curaçao. In de laatste 10 jaar is het aantal verpleegden van 132 tot 161 geklommen. Het cijfer voor de mannen steeg van 65 tot 67 na een daling tot 42 in 1925 en 71 als hoogste cijfer in 1922; dat der vrouwen steeg van 75 tot 86 na een daling tot 63 in 1929 en 88 als hoogste cijfer eveneens in 1922. Het blad vraagt naar de oorzaak der onrustbarende stijging. Onrustbarend, immers het gesticht is meer dan vol, waarop de directie al de aandacht van het gouvernement gevestigd heeft. Misschien dat de ongevarelijken in gezinnen ter verpleging kunnen worden gezet.

Errata!

O, die vreemde talen!

De *Amigoe* van 14 Febr. l.l. deelt in een artikel over werkloosheid en waterloosheid mee, dat over eerstgenoemd onderwerp de gouverneur met den directeur van Openbare werken herhaaldelijk heeft „geconferencieerd”.

Het is wel Amerikaansch om langs dien weg de oplossing te verwachten.

Uit den Verren Vreemde

De gouverneur-generaal van de Filippijnen op bezoek.

Den 28en Februari is Gouverneur-Generaal D. M. F. Davis van Manilla vertrokken per U.S.S. Pittsburgh, het afgedankte vlaggeschip der Amerikaanse Aziatische vloot, om een bezoek te brengen aan de niet ver van de Filippijnen gelegen vreemde gebieden. Z.Exc. wordt vergezeld door een dochter en een zoon. Voorts reizen mee de heeren F. Perez, directeur van Handel; R. Alunan, directeur van Landbouw en Natuurlijke hulpbronnen; E. B. Schwulst, vice-president van de Filippijnsche Nationale Bank en luit-kolonel M. Murray. Het hoofddoel der reis is het bijeenbrengen van gegevens over de economische toestanden.

Het bezoek gaat over Saigon, naar Bangkok (Siam) Singapore, Belawan, (20 Maart) Batavia (26 Maart), over land naar Soerabaja (2 April), per Pittsburgh naar Bali (3 April), Makassar (8 April) via Sandakan, terug naar Manilla (15 April).

De trip gaat uit van de Filippijnsche regering, de Amerikaanse regering heeft er hare goedkeuring gaarne toe verleend, maar heeft er verder geen bemoeienis mee.

Het reizen van hooge personages naar vreemde landen is tegenwoordig aan de orde van den dag. Nieuw is het echter niet, tijdens de landvoogdij van Mr. D. Fock, wisselde deze ook al een bezoek met den gouverneur-generaal van de Filippijnen, de vorsten van Siam hebben meermalen Java bezocht, om enkele voorbeelden te noemen waarin Ned.-Indië betrokken is geweest. Maar in de laatste jaren waren toch bijzonder veel reizen naar Indië te vermelden. Zoo van den Gouverneur-Generaal van Indochina, den Gouverneur van de Straits settlements, den koning van Siam, Japansche prinszen, voorts, zij 't als particuliere reizigers, van het Belgische kroonprinspaar. Gouverneur-generaal De Graeff bracht officieele contra-bezoeken. Was het doel van alle reizen niet uitdrukkelijk vermeld, men heeft er toch vrij algemeen een uiting in gezien van de behoefte om in gemeenschappelijk overleg tot maatregelen te komen tegen het van Moskou uit dreigend gevaar. Men moet in elk geval wel aannemen, dat de regeeringen aan deze bezoeken meer betekenis hechten dan aan een beleefdheidsuiting of aan een teken van vriendschappelijke verstandhouding, immers ook in de landen om de Zuid-Chineesche Zee is versobering in de uitgaven politiek parool, en 't zou dus niet verantwoord worden geacht dure gezelschaps-reizen van de toonaangevende regeeringshoofden te organiseren, indien deze niet om zeer goede redenen geschieden.

Nagekomen Berichten.

DAMESSTOFFEN
ZOWEL
VOOR DE TROPEN
ALS VOOR HOLLAND

BOTHE

Keerstraat 21 Den Haag
**STALEN WORDEN TEN
SPOEDIGSTE OP AANVRAGE
FRANCO GEZONDEN
DOOR GEHEEL NEDERLAND**

5014

In de motieven, die Z.Exc. Dwight Davis tot het ondernemen van deze reis hebben doen besluiten, zal wel een combinatie van economische en politieke overwegingen den doorslag hebben gegeven. Kan Amerika in eenige opzichten met voldoening wijzen op verbeteringen, die het den Filippijnen deelachtig heeft doen worden, daar staat de teleurstelling tegenover, die het ondervindt bij de pogingen om rust te brengen in zijn Aziatisch eilandengebied. De woelzucht, de invloed van de economische omstandigheden worden door communistische aanstokers benut om het bestuur handen vol werk te geven.

De geheele eilandengroep kent symptomen van de beroering. De Amerikanen hebben een constabulary-macht van ruim 6000 man gereed of in actie om in te grijpen waar de onrust tot uitbarsting komt. (*Java-bode* 10 Febr. '31).

In het laatste jaar zijn er vooral teekenen van woeling geweest ten plattelande. De Colorum-opstand in Pangasinan (Z. Luzon) is hiervan een duidelijke uiting geweest. Bij die gelegenheid werd niet op agrarische redenen gewezen, de oorzaak werd gezocht in fanatisme, aangemoedigd door communistische raddraaiers. De leider van den opstand, Pedro Colosa, werd, met een 50-tal aanhangers, gearresteerd. Maar het Amerikaanse bestuur durft daarmee de zaak nog niet als afgedaan beschouwen.

De onrust, die wel op agrarische toestanden schijnt te berusten, doet zich voor in vijf provincies van het hoofdeiland Luzon. Een der middelen, om den Amerikanen schade toe te brengen en het der overheid lastig te maken, bestaat in het veroorzaken van brand in suikerrietvelden. De troepen zijn herhaaldelijk in de weer waar bedreiging gemeld wordt, een begin van brand uitbreekt, een onderzoek in te stellen is, of waar de orde moet worden gehandhaafd.

In Mindanao, het andere groote eiland, wordt van bandietisme gesproken. De lastige Morosbenden oefenen in eenige streken een ware terreur uit, met moorden en roofpartijen als geenszins te versmaden middel. In de uithoeken Kotabato en Zamboanga is 't meermalen tot een treffen gekomen tusschen troepen en bandieten, deze laatsten geven dan blij

**SCHOOLVEREENIGING
„INSTITUUT WOLTERS”**
Surinamestraat 25 - Den Haag

O P L E I D I N G
voor Gymnasium, H.B.S. en Lyceum
KLEUTERKLASSE
voor kinderen van 3 tot 6 jaar
Inlichtingen dagelijks aan de school, liefst van 10 tot 11 uur
Telefoon 180347 De Directeur,
5075 U. ANDRINGA

dappere strijders te zijn, maar als 't kan zoeken zij hun kracht toch liefst in het onvindbaar verdwijnen nadat zij in een dorp hun slag hebben geslagen. Als voornaamste hoofd wordt Datoe Mangoeda genoemd, die overal optreedt en nergens te pakken is.

In de tusschen de twee groote eilanden gelegen Visayas-groep hebben stakingen in de suikercentrales, scheepswerven en houtzagerijen een zoodanigen omvang gekregen, dat het plaatselijk bestuur er doorlopend op zoo noodig krachtig ingrijpen bedacht moet blijven. Brigade-generaal C. E. Nathorst, bevelvoerder over de constabulary, is er persoonlijk heen gegaan om de leiding over de daar gelegerde troepen op zich te nemen.

Stakingen komen overigens in vrijwel alle centra van industrie voor, soms zijn er tot tien duizend arbeiders in betrokken.

In de keuze, die Gouverneur-generaal Davis gedaan heeft van het hem vergezellend personeel, kan men een aanzijning zien, dat hij de hoop kan koesteren in de bezochte landen leering op te doen. Deze hebben zelf alle ook hun moeilijkheden, die tot zekere hoogte als een teeken des tijds beschouwd moeten worden, maar hierin ligt een kans te meer dat de heeren uit de Filippijnen er iets te leeren kunnen vinden. Hun verwachting ten deze zal wel het grootste zijn van die landen, waar, zooals in Ned.-Indië, een bestuursmethode gevolgd wordt, die de moeilijkheden tot geringe afmetingen weet te beperken.

Van overste M. Murray wordt gemeld, dat hij speciaal aandacht zal geven aan de wijze waarop de luchtvaart in de bezochte landen wordt benut.

Van onze Adverteerders.

**Nieuwe geneeskundige preparaten.
Bestrijding van de griep.**

Het lijkt ons niet van belang ontbloeit te wijzen op de groote vlucht, welke de Anthroposofie in de laatste jaren heeft genomen, mede in verband met nieuwe geneesmethoden. Met de grootste aandacht volgen H.H. Doctoren lezingen en publicaties over dit onderwerp. Door verscheidene medici worden de Anthroposofische Medische preparaten reeds toegepast. Het ligt voor de hand, dat de toepassing dier geneesmiddelen niet algemeen is en dat langzaam maar zeker het vertrouwen moet worden gewonnen.

Een bezoek bij eenige Doctoren, die ons inlichten nopens de diverse toepassingen dier geneesmiddelen, bracht ons het juiste begrip bij. Het zou te veel ruimte vorderen breedvoerig over alles — de Anthroposofie betreffende — uit te weiden, doch enkele bijzonderheden mogen hier volgen.

Uit hetgeen wij vernamen bleek ons duidelijk, dat en de toepassing der geneeswijze en het gebruik der preparaten een bijzonder karakter draagt.

Wij ontleenen een en ander aan de inrichting van het Geneeskundig Instituut aan de Parklaan te Scheveningen, staande onder leiding van de H.H. Dr. F. W. Zeylman van Emmichoven en Dr. J. S. Galjart.

Deze voortreffelijk ingerichte kliniek geeft den bezoeker al dadelijk een groote mate van rust en vertrouwen. Niets is nagelaten om den patiënt het beste te kunnen bieden.

Onder de Doctoren, die de Anthroposofische behandeling voortaan en de Anthroposofische „Weleda”-preparaten voorschrijven, waarvan wij er enkele zullen noemen, behooren voor Den Haag ook nog Dr. Hugenholz (Wassenaar), Dr. Van Houten, Dr. Van Mees en Dr. Tuyt, alsook voor Amsterdam Dr. Willinge-Prins, onder wier leiding de Polikliniek voor minvermogenen wordt bestuurd.

De Weleda-preparaten.

Weleda A. G., voorheen Internationale Laboratorien A. G., Arlesheim (Schweiz) fabriceert alles op het gebied der Anthroposofische geneesmiddelen. Wij kregen inzage van verscheidene interessante publicaties, waaronder enkele „Nur für Aerzte” en waarin talloze analyses voorkomen van de besproken geneesmiddelen. Intusschen

begeven wij ons liever niet op medisch terrein door hierover uit te weiden.

Het zou te veel ruimte vorderen een breedvoerige beschrijving te geven van alles, deze nieuwe richting betreffende. De geneesmiddelen voor Anthroposofische geneeskunde zijn zeer talrijk. Een blik in de afdeeling van geneeskundige preparaten der „Weleda” aan den Scheveningschen weg 12 te 's-Gravenhage geeft den bezoeker daar de overtuiging van.

Bepalen wij ons dus enkele der meest vooraanstaande artikelen te noemen, zooals „Infludo” voor influenza, waarover Dr. Med. S. Knauer een boeiende brochure het licht heeft doen zien, „Birken-Elexir” en „Scleron”, tegen aderverkalking, waarvan de werking door Dr. Med. I. Wegman in een toelichting duidelijk uiteen wordt gezet, „Clairo-tee”, zur Anregung der Darmtätigkeit, „Biodoron”, een middel tegen chronische hoofdpijn en migraine, „Schnupfen-crème Weleda”, tegen neusverkoudheid, „Everon-Preparaten” voor mond- en tandverzorging, waarvan Prof. Dr. Römer te Leipzig zich voorstander verklaart en in een brochure o.m. zegt: „Ich habe mit dieser Behandlung recht zufriedenstellende Resultate erzielt”.

Vervolgens brengt „Weleda” een middel tegen hooikoorts: „Gencydo”. Wij ontleenen aan een beschrijving van den Directeur, Dr. Med. F. Wegman, van het Klinisch-Therapeutische Instituut in Arlesheim, enkele sprekende feiten, waarbij de meest verrassende resultaten door dit middel werden bereikt. O.m. zegt hij: „Men heeft met verschillende middelen, ook empirisch getracht de hooikoorts te beïnvloeden (Therapeutisch), echter zonder bevredigend resultaat”. Voorts zegt Dr. Palmer, Stüttgart: „In den hooikoortstijd had ik de gelegenheid twee gevallen met „Gencydo” te behandelen; ik was verrast door de prompte en zekere werking, die de patiënten reeds na een kort gebruik konden constataren. Beiden hadden reeds alle middelen, die tegen hooikoorts worden aanbevolen, geprobeerd, maar zonder succes. Dit gunstige resultaat was voor mij aanleiding ook bij chronische neusverkoudheid het middel toe te passen in den vorm van zalf, die hetzelfde resultaat opleverde.”

Zoo zouden wij kunnen voortgaan met de talloze middelen op te sommen, welke de „Weleda” in den handel brengt. Met het bovenstaande moge worden volstaan. De arbeid van „Weleda” mag een zegen worden genoemd.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 's Gravenhage.

Afdeeling 's-Gravenhage.

Op Vrijdag 10 April a.s., des avonds 8 uur, zal Prof. L. van Vuuren, Hoogleraar te Utrecht, in het Gebouw Excelsior, Zeestraat 57b alhier, een causerie met lichtbeelden houden over: „De invloed van de wereldligging van Ned.-Indië op de ontwikkeling van het gebied en op de politieke gebeurtenissen in Oost-Azië”.

Leden en begunstigers van de afdeeling 's Gravenhage hebben met één huisgenoot vrijen toegang op vertoon van hun lidmaatschapskaart 1931.

De Secretaris,
J. C. BAUDOIN,
Jacob Hopstraat 12. Telef. 554262.

„Soerabaja- en Legerfilm”.

In het Scala-Theater alhier heeft de afdeeling 's Gravenhage van de Ver. „Oost en West” op 14 dezer voor hare leden en begunstigers een vertooning gegeven van de beide propaganda-films: „De Soerabaja- en Legerfilm”.

In zijn openingswoord, waarbij hij allen welkom heette, constateerde de Voorzitter, de heer F. van Peski, dat de zaal, waarschijnlijk wegens den eersten mooien voorjaarsdag, minder gevuld was dan gewoonlijk en hoopte, dat de opkomst op 10 April a.s., waarbij Prof. van Vuuren de laatste lezing voor de Afdeeling in dit seizoen zal houden, groter zal zijn.

Daarna kwam eerst de Soerabaja-film op het doek en kregen we een mooi overzicht van de stad en haar omgeving. De waterwerken werden vertoond, voorts de levendige passars, verschillende groote gebouwen, kantoren, winkels, prachtige parken en niet te vergeten de drukke verkeerspunten, waaruit duidelijk blijkt hoe de stad zich de laatste jaren heeft uitgebreid en is vooruitgegaan. Vooral voor degenen, die Soerabaja kennen zal een en ander veel bekoring hebben gehad.

Na de pauze werd de Legerfilm vertoond en verplaatsten we ons in Nijmegen, waar we eenige aardige beelden van de vierdaagsche afstandsmarschen te zien kregen.

De film heeft tot doel belangstelling voor het Nederl.-Indische leger te wekken en geeft in hoofdzaak het beeld weer van het leven van een jongeman, Jan Spoelstra genaamd, die zich bij de Koloniale Reserve aanmeldt en na een zes-jarig verblijf in Indië met verlof in Holland terugkeert als onderofficier en gelukkig huisvader. Zoodoende kregen wij geheel het

AMERSFOORT

N.V. „PATRIA” 5303
Boek- en Fotohandel. — Kantoortakelen.
UTRECHTSCH WEG 46 AMERSFOORT
TELEFOON 653

C. A. KLAUFUS

Lid der Verg. v. d. Effectenhandel
Kantoor: Reguliersgracht 18 — Telef. 34727
AMSTERDAM 5446
EFFECTEN — COUPONS
Administratie — Nazien van Lotingen
Adviezen voor Beleggingen

soldatenleven in Indië te zien, waarbij een groote manoeuvre en een parade niet ontbreken. Zoowel H.M. de Koningin als de nagedachtenis van Generaal van Heutsz worden in deze film gehuldigd.

Het was inderdaad een zeer interessante film en het applaus van de aanwezigen bewees, dat zij daarvan genoten.

Een woord van hartelijken dank zij hier gebracht aan den Commandant van de Koloniale Reserve te Nijmegen, den heer Barendsen en den heer Frumau, Oud-Directeur Publieke Werken te Soerabaja, die zoo welwillend zijn geweest ons deze film ter vertooning af te staan en den leden een prettigen middag te bezorgen.

Den Haag, 14 Maart 1931.
De Secretaris,
J. C. BAUDOIN.

Afdeeling Groningen en Ommelanden.

Het Bestuur maakt bij dezen bekend, dat op Dinsdag 24 Maart a.s. 's avonds 8 uur in de Commissiezaal der Harmonie Mr. Dr. W. G. M. Schumann zal spreken over „Westersch gezag en Oostersch ontwaken”.

Leden met één huisgenoot(e) hebben vrijen toegang.
HET BESTUUR.

Afdeeling Nijmegen.

Zaterdagmiddag 21 Maart, om 2½ uur n.m. zal in het Olympia-theater, Lange Burchstraat, alhier, het derde en laatste gedeelte vertoond worden van de film van den heer H. F. Tillema: „Mijn Reis door Borneo”.

In deze film wordt het zegenrijke werk der Missie op den voorgrond gebracht, en krijgt men de bootreis van Priok naar Amsterdam te zien, met een bezoek aan de pelgrimshaven Djeddah.

Leden met één introductie(e) en begunstigers(sters) hebben vrijen toegang. Overige bezoekers hebben toegang tegen de gewone matinée-prijzen: Balconlogé f.1.—; 1e rang 75 cts, 2e rang 65 cts., 3e rang 40 cts.

DE AFD.-SECR.

Afdeeling Utrecht.

De Dietsche Taveerne.

De belangstelling, die in ons land voor de Dietsche gedachte bestaat, en het toenemende bezoek van stamverwanten is voor den heer C. G. Vriens aanleiding geweest om aan het Oudkerkhof no. 31 te Utrecht, een inrichting in het leven te roepen met den naam De Dietsche Taveerne, welke in uiterlijk en in wezen de gedachte der saamhoorheid van Holland, Vlaanderen en Zuid-Afrika symboliseert en waar Nederlanders uit alle stamgebieden bij een bezoek aan de oude Bisschopsstad zich in een echt Dietsche omgeving zullen kunnen verpozen.

Zaterdagavond had de opening plaats met een maaltijd waartoe de waard, de heer Vriens, een aantal autoriteiten en de pers had uitgenoodigd. De heer R. Zuyderhoff was er namens het hoofdbestuur van Oost en West.

Het pand, waarin deze Taveerne is ingericht, is een oud patriciërshuis, waarschijnlijk uit de 16e eeuw, welk gebouw zich bij uitstek hiervoor leende.

De geheele inrichting is in Hollandsche renaissance uitgevoerd.

Het nationaal karakter is hier boven alles tot uiting gekomen. Niet alleen in de binnen-architectuur, ook in de aangebrachte versieringen als schilderingen en oudheden, maar ook in den oorsprong der gebezigde materialen en onderdeelen. Alles wat men in de Dietsche Taveerne ziet, is zooveel mogelijk uit Nederlandsche materialen door Nederlandsche werklieden vervaardigd.

Op de pijlers en de schouw in de Taveerne zijn de wapenschilden van Holland, Vlaanderen, Transvaal, Oranje-Vrijstaat en Oost- en West-Indië geschilderd, terwijl in de ramen aan de achterzijde de wapens der Hollandsche provinciën zijn aangebracht.

Tweede opvoering te Utrecht van „The Emperor Jones”, door de *Utrechtsche Indologen Vereeniging*, op Dinsdag 17 Februari 1931.

Na op 10 December a.p. bij gelegenheid van haar eerste lustrum reeds eene eerste voorstelling te hebben gegeven van: „The Emperor Jones”, van den Amerikaanschen schrijver Eug. Neill, bracht de Utrechtsche Indologen-vereeniging dat stuk op bovengenoemden avond weer voor het voetlicht, eveneens onder leiding van Ad. Hooykaas. Ook deze voorstelling was zoowel in artistiek als in financieel opzicht een groot succes; vooral het spel van den heer L. Lashley, een Surinamer van geboorte, die hier voor arts studeert en feitelijk het stuk draagt, was even voortreffelijk als bij de vorige opvoering.

De roep, die uitging van de eerste voorstelling, bijgewoond door een zeer groot enthousiast publiek van genoodigden, onder wie de Burgemeester, een groot aantal professoren, senaten en leden der verschillende studentenvereenigingen, en de zeer gunstige beoordeeling daarvan in de plaatselijke pers, vergemakkelijkte de taak van het Comité van voorbereiding, dat zich onder leiding van Mevr. W. E. C. 's Jacob-Baronesse v. Boetzelaer, echtgenoot van den Commissaris des Konings, gevormd had, voor zoover het verkoopen der plaatskaarten, zoodat de Schouwburg binnen korten tijd vrijwel was uitverkocht.

Op den avond der uitvoering, waaraan nog het „Frigane” strikje van het Utrechtsche Studenten-corps, zijne medewerking verleende, werden in de pauze op Amerikaansche wijze eenige kunstvoorwerpen geveild, die daarvoor geheel belangeloos of tegen sterk verminderde prijzen (o.a. twee doeken van Soembaasch en Palembangsch maaksel, door Boeatan voor het goede doel waren afgestaan). Ook door 't koopen van loten van het Minahassa-Comité, van bloemen en van door den heer H. J. van Gilse, leerling der kunstnijverheidsschool te Amsterdam, kosteloos toepasselijke verluchte programma's, werden de bezoekers verder in de gelegenheid gesteld daarvoor te offeren. De opbrengst van een en ander en van de vertering, leverde ruim f 1700 schoon op, zoodat elke der beide samenwerkende vereenigingen t.w.: „Het voedingsfonds der Vereeniging tot bestrijding der tuberculose te Utrecht” en „Oost en West”, als vertegenwoordigster van „Het Minahassa-Comité” (oprichting van een longlijders sanatorium in de Minahassa), te wier bate de voorstelling gegeven werd, met een bedrag van ruim f 1700 gelukkig kon worden gemaakt. Bovendien konden dien avond nog 100 loten van het Minahassa-Comité worden verkocht.

Na afloop der voorstelling bedankte Prof. L. van Vuuren, voorzitter der plaatselijke afdeling van „Oost en West”, van welke mede het initiatief was uitgegaan en waarvan dan ook verscheidene leden deel van het Comité van voorbereiding hebben uitgemaakt, in een hartelijke toespraak allen, die tot het groote succes hebben bijgedragen: de bezoekers voor hunne opkomst en groote offervaardigheid, het Comité en zijne helpsters en helpers, voornamelijk onder de studenten, voor hunne medewerking en niet in de laatste plaats den spelleider en de spelers. Een afzonderlijk woord van dank en hulde richtte spreker tot den heer J. van Beusekom, voorzitter der Indologen-vereeniging, voor haar schoone streven met het verzoek, die ook te willen overbrengen aan den heer L. Lashley, die niet meer aanwezig was, voor zijn spel, waarin hij zijne ziel heeft „opengescheurd”. Spreker wees nog op de gelukkige samenwerking tusschen de beide, tot een geheel samengesmolten deelen van het Comité (het Utrechtsche en het Indische doel) voor éézelfde doel en zag daarin een symbool van de saamhoorigheid van Nederland en de overzeesche deelen van het rijk.

Aangemoedigd door dit nieuwe succes, denken de Indologen erover het stuk ten bate van een liefdadig of ander goed doel ook op andere plaatsen als Rotterdam, Den Haag en Arnhem op te voeren. Vooral de heer Lashley zou gaarne zijn liefste wensch vervuld zien door zijn spel ook tot zege te doen strekken van de talloze leprozen onder zijne ras- en landgenooten in Suriname, wier beklagenswaardig lot door ruim vloeiende geldelijke bijdragen zooveel te verzachten is.

Moge hij door medewerking van allen, die daarvoor gevoelen en de noodige tijd en moeite over hebben, op genoemde plaatsen en ook elders in hun sympathiek streven gesteund worden en mogen vooral de besturen en leden van „Oost en West” zich daarvan niet afzijdig houden.

Afdeling Breda.

Mijn reis door Borneo.

Ik veronderstel, dat de heer Tillema met genoegen zal terugzien op z'n drievoudig uitstapje naar Breda. Zijn filmwerk „Mijn reis door Borneo” heeft hier een goed onthaal gevonden en laat ik er bij voegen: welverdiend. De leden van Oost en West weten niet, wat 't meest te bewonderen, de taaie energie van den heer Tillema, dan wel z'n buitengewoon geslaagd kunstwerk. De heer Tillema is een van die

stoere Nederlanders, die in den nazomer huns levens nog tintelen van werklust en de wetenschap dienen om haar zelf.

Eenvoudig en bescheiden stelt hij zich zelf nergens op den voorgrond, niet éénmaal hebben wij hem persoonlijk op 't doek gezien, zelfs vertoonde hij zich slechts op herhaald aandringen van 't bestuur en onder heftig protest zijnerzijds even aan 't publiek, dat hem bij monde van den voorzitter en door een spontaan applaus, hulde bracht voor z'n pioniersarbeid. En of we genoten hebben! Toen we hem volgden op z'n moeilijke en eindeloze tochten, moesten we ons zoo nu en dan zelfs verbeelden, dat we aan den tocht werkelijk deelnamen en dat waren de momenten, dat we de taak van den heer Tillema leerden apprecieeren, want wie ooit in Borneo's wildernissen heeft vertoefd, weet, wat 't zeggen wil, zich alles ontzeggen, zoo primitief mogelijk uitgerust, paden en geen paden betreden, dagen achtereen doorbrengen in zwakke prauwen, nachten passeeren tusschen wolken muskieten, in 't oerwoud of op eilandjes in de groote stroomen, die bij plotselinge bandjers veranderen in rivierbodems, waar de golven overheen schieten als troepen opgezweepten paarden; die eeuwige eenzaamheid en de stilte van 't woud!

Hoeden af voor den heer Tillema! Namens het Bestuur van Oost en West, afdeling Breda, namens onze leden, namens allen die genoten en gewaardeerd hebben, wat de heer Tillema voor Groot-Nederland deed; hulde en dank! aan den stoeren werker, den practischen geleerde!

De Secretaris,
E. W. VAN VEGCHEL.

Afdeling 't Gooi.

De excursie naar het Koloniaal Instituut gaat door.
Vertrek van Hilversum 8.59.

De Secretaris.

Afdeling Amersfoort.

Woensdag 11 Maart j.l. was onze afdeling de gast van het Departement Amersfoort van de Ned. Maatschappij voor Handel en Nijverheid, die voor ons en zijn leden ontrolde de film: „De Bedrijven der Bataafsche Import Mij. in Ned.-Indië”.

Het behoeft ternauwernood gezegd te worden, dat wij dankbaar genoten van deze prachtige en leerzame rolprent, welke bovendien op vlotte en geestige wijze door een van de heeren van „De Koninklijke” werd toegelicht.

DE SECR.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Aan de leden der afdeling Den Haag van „Oost en West”.

In het belang der administratie en ter vermijding van omslachtigheid wordt men beleefd verzocht de jaarlijks verschuldigde contributie rechtstreeks te voldoen aan den Sec.-Penningmeester der afdeling Den Haag, den heer J. C. Boudoin, Jac. Hopstraat 12, Den Haag, giro no. 135120 — en dus niet aan het Algemeen Secretariaat.

Complete Jaargangen.

Complete Jaargangen 1930 K.W. ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Vereeniging voor locale belangen in Ned.-Indië.

Het bestuur dezer Vereeniging heeft ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan een *Gedenkboek* uitgegeven: 25 jaren decentralisatie in Ned.-Indië 1905-'30.

Een der redenen voor deze uitgave is blijkens het inleidend woord van het bestuur deze, dat, niet alleen in Nederland maar evenzoo in Ned.-Indië, omtrent de decentralisatie van bestuur met al haar vraagstukken en moeilijkheden nog in groote — en zelfs gezaghebbende en invloedrijke — kringen, een ontstellend gebrek aan kennis en inzicht bestaan.

Het fraai uitgevoerde Gedenkboek in ruim 500 bladzijden, samengesteld door den heer J. W. M. Kerchman te Semarang, verlicht met tal van foto's en met zijn hoogst belangwekkenden inhoud, ligt op onze leestafel ter kennismaking voor de leden.

VAN DE REDACTIE.

Verzending van Nederlandsche correspondentie met de luchtpost in Nederlandsch-Indië.

Alleen Nederlandsche zegels gebruiken.

Zooals bekend bestaat gelegenheid om de overkomst van correspondentie voor Nederlandsch-Indië te bespoedigen door deze over het gedeelte Medan—Batavia per luchtpost te doen vervoeren.

De aandacht wordt erop gevestigd dat het lucht-

DUBBELE GELDBELEGGING.

Te koop door omstandigheden, zeer billijk, schitterend gelegen **LANDHUIS** met 850 M² grond. Huis en grond door nieuwe verbindingen in waarde stijgende. Een heerlijk huis voor Indische families.

Eventueel ook te huur.

Br. onder no. 6000 bureau van dit blad, Wagenstraat 37, Den Haag.

recht voor dit vervoer voldaan moet worden met *Nederlandsche* franker- of luchtpostzegels.

Indien voor deze uit Nederland afkomstige correspondentie Nederland-Indische luchtpostzegels worden gebezigd, hetgeen herhaaldelijk blijkt voor te komen, heeft geen verzending per luchtpost plaats, omdat de Indische zegels voor dit vervoer niet geldig zijn.

West-Indië in „Boeatan”.

In „Boeatan”, Heulstraat, Den Haag, zal, van Donderdag 19 dezer af, gedurende 14 dagen een expositie te zien zijn aan West-Indië gewijd. Het geëxposeerde omvat Indianen-werk uit Suriname, vlecht- en aardewerk en West-Indisch fruit. De hier bedoelde West-Indische vruchten zullen ook voor de eerste maal hier verkrijgbaar worden gesteld. Er zijn prachtige sinaasappelen onder. Ook zal men limonades uit Surinaamsche vruchten bereid, in „Boeatan” gebruiken kunnen.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer H. J. Wolff, en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeling.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

W. F. L. van der Heyden ambt. v.d. binnenvisserij, W. Arntzkade 34, Utrecht; mej. W. Martis, gouvernementsarts b.d. D.V.G., Dunklerstr. 48, Den Haag; A. J. Wisse, landmeter 3e kl. b.h. Kadaster, Delpad 3A, Wageningen; P. K. Knoetsen, als voren, Delpad 16, Wageningen; A. Offerman, houtvester b.d. Dienst v.h. Boschwezen, Oude Bennekomscheweg 62 S, Wageningen.

H. B. G. M. Maal, adm. ambt. b.h. B.B., de Perponcherstraat 28, Den Haag; Mas Sewandono, houtvester b.d. dienst v.h. Boschwezen, Englaan 10, Wageningen; R. L. Snijders, hoofdonderwijzer O. L. O., Hugo de Grootstraat 8, Leiden.

Voor den dienst in Curaçao zijn bestemd:

J. H. Schuitemaker, marktwezen te Willemstad, Jan Lievensstraat 13 huis, Amsterdam.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

S. Runia, onderwijzer 1e kl. O.W.L.O., 's-Gravenzandelaan 151, Den Haag; A. J. Anssems, fd. douanecommissie 2e kl., Reinkehstr. 70, Den Haag; C. D. E. Hauber, opzichter 1e kl. b.d. dienst voor W. en E., Reinkenstraat 70, Den Haag; C. G. M. van Arcken, controleur 1e kl. b.h. B.B., Bisschop Hamerlaan B 154 C., Berg en Dal; mevr. A. E. Weyzig, geb. Heider, klerke bij het Post- en Telegraafkantoor te Soeban, 1e van Blankenburgstraat 67, Den Haag; H. Weyzig, onderwijzer 3e kl. b.h. O.W.L.O., van Blankenburgstraat 67, Den Haag; J. A. H. van Leeuwen, ass.-resident b.d. Alg. Bestuursdienst, Hotel de L'Europe, Molenstraat, Den Haag; ir. A. J. H. van Leeuwen, afd. hoofd b.h. bedrijf der Telefonie, Laan van Meerdervoort 289, Den Haag; Ch. Beets, hoofd v.h. Bezoldigingskantoor, p/a. Amsterdamsche Bank, Den Haag; H. M. J. Schutgens, onderwijzer 1e kl. b.h. O.W.L.O., van Weede van Dijkveldstraat 37, Den Haag.

Ir. E. Fels, hoofding., hoofd v.d. afd. Bruggen en Wegen van het dep. van B. O. W., prof. v. Vlotenweg 1, Bloemendaal; mej. L. J. Harteveld, ond. 3e kl. b.h. O.W.L.O., Sportlaan 80, Den Haag; J. Kragt, controleur 2e kl. b.d. P. T. T., Fahrenheitstraat 537, 2e étage, Den Haag; A. A. Brouwer, schoolhoofd b.h. O.W.L.O., Pijnboomstraat 101, Den

PIANO of Radio?

Piano en Radio staan niet tegenover elkaar; zij vullen elkaar aan en al geeft de radio de muziek ook nog zoo goed weer, op gezellige avondjes heeft de piano toch nog altijd de voorkeur.

Een piano is niet alleen een middel om muziek ten gehore te brengen, maar bovenal een middel om persoonlijk muzikaal gevoel te uiten. Wie muzikaal is, zal altijd het verlangen blijven om zelf te spelen.

Ook zal luisteren naar goede muziek alleen, het gehoor niet ontwikkelen. Kinderen, die piano leeren spelen, zullen later veel beter goede muziek kunnen waardeeren, dan zij die geen muziek-kennis hebben.

Een goede piano is de sleutel tot de gezelligheid in huis en een goed pianospeler is overal welkom. Geeft daarom Uw kinderen de gelegenheid, die U misschien vroeger gemist hebt. Wij kunnen U een goede piano leveren vanaf

f 550.—

GOOSEN & SWAGERMAN

LAAN VAN MEERDERVOORT 100
DEN HAAG — TEL. 337867
PIANO'S ORGELS RADIO

5289

N.V. Haagsche Boazbank

Molenstraat 45 & Telefoon 115903
Den Haag

Rente Spaarkas . . . . . 3 1/2 %
Rente Deposito's . . . . . 3 tot 4 1/2 %
Rente in Rekening-courant 3 %

Aan- en Verkoop- van Effecten
Verzilvering van Coupons
SAFE-INRICHTING

De Directie: **Mr. J. A. DE WILDE**
M. A. POTTER

5439

Nederlanders in Indië!

die belang stelt in de afkomst en de geschiedenis van Uw geslacht, wendt U voor familieonderzoek, opmaken van Uw stamboom en opsporing van Uw wapen tot

MARTEN N. DAMSTRA,
 Geslacht- en Wapenkundige, Utrecht, Kapelstraat 46.
Wapenschilderingen, Zegelringen en Lakcachetten.

Billijke honoraria. Betrouwbaar adres.
 Tal van dankbetuigingen uit Indië. 5523

Hoofdkantoor

BINCKHORSTLAAN 5

Telefoon 772184

(3 lijnen) 5563

Dansinstituut v.d. Zanden

SCHIEDAMSCHESINGEL 103B—105B — ROTTERDAM
 TELEFOON 51565 5591

Een der goede adressen voor Indische verlofgangers.

Eerste klasse Familie-Pension

PENSION MARINA

MENTON (Côte d'azur) Tel. 167

W. & K. Stroomend water. — Gelegen aan Zee te Menton, in de nabijheid van het station en de tram. 5519

Haag; A. Meeuse, Mulo-onderwijzer, te Buitenzorg, Copernicusstraat 16, Den Haag; mej. G. M. Helsing, schoolhoofd b.h. O.W.L.O., Spielmanlaan 1, Arnhem; Ph. C. A. J. Quanjer, insp. b.h. Inl. Onderwijs, Wassenaarscheweg 45, Den Haag; M. L. M. van Leeuwen, adj.-accountant te kl. b.d. Bel., p.a. Ned. Handel Mij., Den Haag; F. van Konijnenburg, ref. te kl. b.h. dep. van O. E., Westerhoutpark 34, Haarlem.

Met Pensioen.

J. Lieverst, werktuigkundige b.d.S.S. en Tr., Corn. Houtmanstraat 82, Den Haag; B. J. Vellinga, leider v.h. filiaal der Koning Willem III-school, Bergschelaan 114a, Rotterdam; F. W. Germing, werktuigkundig ambtenaar, Villeneuvesingel, Hillegersberg; ir. dr. P. N. Degens, inspecteur Midd. Onderwijs, L. v. Meerdervoort 281, Den Haag; mej. M. C. Leschot, ond. b.h. O.W.L.O., Valeriusstraat 55, Den Haag.

ADRESVERANDERINGEN.

J. L. Schouteten, Rue d'Association, Brussel, W. C. F. Latuperissa, P. C. Hoofdstraat 2, Amsterdam Z. P. C. W. Schraa, Sumatrastr. 104 III, Amsterdam O; J. Th. van Duyne, Elsstraat 136, 's-Gravenhage; W. E. Jaspers, Obrechtstraat 441, 's-Gravenhage; J. Staal, Cederstraat 61, 's-Gravenhage; W. Stort, Postlagernd, Munchen; Ir. J. W. Roelofs, Fagelstraat 35, Leiden; J. K. van der Meer, Eusebiusplein 10, Arnhem; J. H. R. Dik, Oosterpark 49 boven, Amsterdam O; K. W. L. Bezemer, p.a. Prof. T. J. Bezemer, Wageningen; J. Nieuwenhuis, Copernicusstraat 76, 's-Gravenhage; J. W. G. Sersansie, Hohenstaufferstrasse, Berlijn; H. M. J. Manuel, Vlierboomstraat 279, 's-Gravenhage; G. J. Kuys, v. Boetzelaerlaan 29, 's-Gravenhage; P. H. van Wezel, v. Boetzelaerlaan 108a, 's-Gravenhage; M. C. Nix, Copernicusstr. 1, 's-Gravenhage; G. J. Lange, v. Boetzelaerlaan 29, 's-Gravenhage; L. A. Emmanuel, Weimarstr. 113, 's-Gravenhage; A. J. van Es, Bezuidenhout 80, 's-Gravenhage; Mej. M. F. van Heumen, Valeriusstr. 1, 's-Gravenhage; Mr. J. J. Smit, Sweelinckplein, 's-Gravenhage; O. B. J. v. Voort-huysen, N. Tulpstraat 52, 's-Gravenhage; Mr. C. J. de Gast, Prof. v. Vlotenweg 12, Bloemendaal; C. P. Kuss, Valkenb.kade 126, 's-Gravenhage; H. J. Flotthuis, Emmastraat 26, 's-Gravenhage; Mej. C. A. Berends, Aardbeistraat 16, 's-Gravenhage; Dr. Ir. G. de Gelder, Julianalaan 302, Haarlem; A. J. Renaud, Bonaireplein 2 II, Amsterdam; M. Eerland, v. Lijndenlaan 9, Soestduinen; W. H. J. van Straaten, Jul. v. Stolbergl. 73, 's-Gravenhage; Mevr. B.

M. J. André, geb. Willemsz, p.a. Moluksche Handver. Amsterdam; J. van Hasselt, Weesperzijde 21 huis, Amsterdam O; K. F. Aronds, IJsselstraat 2, Deventer; J. M. Jordaan, Hasebroeklaan 41, Bilt-hoven; L. J. Heil, Prinsestr. 50, Den Haag; W. Jentink, Boulevard General Wahis 53, Brussel; P. C. Arends, Frans v. Mierisstr. 72 boven, Amsterdam Z.; F. van Esveld, Aleidastraat 78b, Schiedam; C. Lorrier, Ond. 3e kl. J. Pzn. Coenstr. 9, Hoorn; G. Stort, Daquerrestr. 36, 's-Gravenhage; Mr. Dr. W. M. G. Schumann, Wagenaarweg 11, 's-Gravenhage; Ds. J. N. Drost, Brouwershaven; C. Canne, Statenlaan 29, 's-Gravenhage; Mr. H. Jelgerhuis Swildens, Ieplaan 39, 's-Gravenhage; I. J. Milborn, Dankertstraat 1, 's-Gravenhage; A. A. Dijkstra, Flatgebouw Groenedaal van Alkmadelaan, 's-Gravenhage; J. A. Pitters, Laan v. Meerdervoort 328A, 's-Gravenhage; S. Voorzanger, Vondelstraat 228, 's-Gravenhage; P. G. Jansen, Oudedijk 214A, Rotterdam.

Financieele Berichten.

Opgave van de N. V. Haagsche Boaz-Bank,
 Molenstraat 45, Den Haag.

Noteeringen ter beurze van Amsterdam.

	9 Mrt. 16 Mrt.	1931
Aandeelen Koloniale Bank	142	143
„ Ned. Ind. Handelsbank	130 1/4	130 3/4
Cert. aand. Ned. Handel Mij.	149	148
Aandeelen Alg. Explorat. Mij.	86 11/16	91 1/2
„ Kon. Petroleum Mij.	287 3/4	286 1/2
„ Rubber Cult. Mij. A'dam.	112 1/2	110
„ Ned. Ind. Suiker Unie	165 1/2	163
„ Ned. Scheepvaart Unie	133 1/4	132
„ Handelsverg. A'dam	378 1/2	386
„ Deli Batavia Mij.	260	241 3/4
„ Deli Maatschappij	266 1/2	252
„ Senembah Mij.	319	308 3/8
„ Deli Spoor	152	155 1/2
„ Ned. Ind. Spoorweg Mij.	155 1/4	157 1/2
„ Philips Gloeil. (nieuwe)	228 3/4	237 3/4
Cert. aand. Margarine Unie	202	223 3/4

Wisselkoersen	Verkoop
Londen	12.12 3/8
New York Cable	2.49 9/16
Berlijn	59.41 1/2
Parijs	9.76 1/2
Brussel (Belga)	34.77 1/2
Zurich	48.02
Weenen	35.10

Mutatiestaat van 11 tot 18 Maart '31

Nieuwe Leden:

J. Legel jr., Apeldoorn, van Rhemenslaan 7.
 H. P. Hoogenboezem, Hoofdopzichter S.S., Scheveningen, Vlielandsche straat 95.
 L. J. H. Stadhouder, Majoor Paardenarts, Haarlem, Jansstraat 57.
 Ch. Berkhout, Breda, Baronielaan 140.
 E. Horsting, Oud-Administrateur in de Rubber, Apeldoorn, 2e. Beukenlaan 23.
 F. G. Driessen Termeulen, Vertegenwoordiger Int. Automobiël Mij. „Studebaker”, Apeldoorn, Vonderlaan 10.
 A. M. M. van Loon, Kapitein der Inf., Scheveningen, Haringkade 125.

Voorgesteld door:

den heer H. A. Schoonhoven te Apeldoorn.
 den heer J. A. Hordijk te Den Haag.
 den heer L. D. Petit te Amsterdam.
 Secretaris Afd. Breda.
 den heer A. Eland te Apeldoorn.
 den heer J. C. Baars te Apeldoorn.
 den heer Th. van Loon te Den Haag.

Afschrijvingen:

Mevrouw A. Lanting—Bodde, Amsterdam, Jan Luykenstraat 58.

R. I. P.

Mevrouw W. O. Gallois—Hester, Den Haag, Koninginnegracht 65.

Adresveranderingen:

van Koningin Emmakade 173, naar: Breitnerlaan 49.
 D. A. J. Kessler, van: Scheveningen, Parkweg 9; naar: Den Haag, Bazarstraat 7.
 W. Chr. ten Cate, Gedipl. Gezaghebber B.B., van: Apeldoorn, Kerklaan 6, naar: Weltevreden, p.a. Dep. B.B.
 J. J. A. van Winsen, Milit. Apotheker te kl., van: Utrecht, naar: Bandoeng, p.a. H. J. Pluim, Riouwstraat 141.
 P. Hoedemaker, van: Den Haag, Beeklaan 454a, naar: Buitenzorg, Gandat, p.a. Mevrouw v. d. Zoo de Jong.
 F. C. Brandon, van: Amsterdam, van Breestraat 58, naar: Den Haag, Sweelinckplein 33. f 5.—
 P. A. Emanuel, Ass.-Resident, thans te Lamongan.
 H. J. Jansen, Ass.-Resident, thans te Den Pasar.
Rectificatie: W. H. E. Scheurer, thans Ass.-Resident te Sintang.